HAYA NOS RIBA: WWW.AWEMAINTA.COM ■ 588-0022 ■ NOTICIA@AWEMAINTA.COM DIASABRA, 26 OCTOBER 2024

AWEMainta
E DIFERENCIA DEN NOTICIA

ARUBA AIRPORT AUTHORITY N.V:

OFICIALMENTE UN MIEMBRO DI HIDDEN DISABILITIES SUNFLOWER

2

3

IMPULSO DI TURISMO TA REBIBA SECTOR DI HOSPITALIDAD DI ARUBA NA 2022

4

NECESIDAD VS. DESEO DURANTE UN CRISIS FINANCIERO

AWEMainta.NL 27

HERSTEL VAN DE ARUBAANSE ECONOMIE GEDREVEN DOOR TOERISME, INFLATIE EN GROEIENDE PRIJZEN

Aruba Airport Authority N.V:

Oficialmente un miembro di Hidden Disabilities Sunflower

ARUBA Airport Authority N.V. ta contento pa anuncia cu Queen Beatrix International Airport (AUA Airport) ta oficialmente un miembro di ***"Hidden Disabilities Sunflower Network"***. Esaki ta parti di e esfuersonan di aeropuerto pa crea un ambiente inclusivo y di apoyo p'e empleado-, e pasahero- y demas usuarionan.

Actualmente, un di cada seis di e poblacion mundial ta biba cu algun tipo di discapacidad, loke ta ekivalente na aproximadamente 1.3 biyon di hende. Mientras cu algun discapacidad ta visibel, hopi otro ta scondi of un combinacion di tur dos. E condicionnan aki por ta temporal, ocupacional, situacional of permanente y ta inclui condicionnan neurologico, cognitivo y di neurodesaroyo, entre otro. E red global di "Hidden Disabilities Sunflower" ta permiti e personal di aeropuerto pa reconoce e individuonan cu ta bisti "lanyard" oficial di "sunflower" y puntra con nan por sostene nan y p'asina nan por cumpli cu nan necesidadnan di acceso, haciendo loke ta invisibel bira visibel.

Riba diabierna dia 25 di october 2024, a lansa oficialmente e "Hidden Disabilities Sunflower Program" c'un ceremonia chikito na AUA Airport durante Siman Internacional pa Conscientisacion di Discapacidad Invisibel (International Invisible Disability Awareness Week) den presencia di Maureen de Mooy-Schreuder, Embahador di Hulanda y Belgica pa Hidden Disabilities Sunflower team, Carolina Thiel-Span, Presidente di Fundacion Autismo Aruba (FAA) y defensor di "Sunflower", Sary Wernet-Kelly, Revalidation Therapist na Fundacion Arubano di esnan Visualmente Incapacita (FAVI), Team di Salud y Sostenibilidad di AAA, demas colega y comunidad di aeropuerto.

E ceremonia a inclui un discurso den nomber di e team di "Hidden Disabilities Sunflower Program", FAA y AAA, a conclui cu ponemento di e prome sticker oficial di "Hidden Disabilities Sunflower" n'e punto di control di siguridad door di Byron Lesire y Kay Quandus, ambos ta embahador pa Fundacion Autismo Aruba. Pa resalta e ocasion special aki, tanto e empleadonan como e pasaheronan a haya un cuki cu e tema di "sunflower" como parti di e lansamento oficial.

Prome cu e lansamento, durante luna di september y october 2024, aproximadamente 200 empleado incluyendo personal di siguridad di aeropuerto, concessionaires, agentenan di servicio na cliente y demas persona envolvi den e operacion di aeropuerto, a ricibi un training di conscientisacion pa nan familiarisa nan mes cu e programa Hidden Disabilities Sunflower. A informa e miembronan di personal con pa yuda cu respet y eficiencia, garantisando cu cada bishitante ta sinti nan mes sosteni y balora.

"Nos ta reconoce y lo sigui defende e importancia di inclusion y diversidad na nos aeropuerto. Nos ta super orguyoso di anuncia nos miembresia di e "Hidden Disabilities Sunflower" y ta boga pa crea un luga di trabou sigur y acogedor pa tur nos empleado, pasahero y comunidad di aeropuerto. Door di adopta e "Hidden Disabilities Sunflower", nos ta demostrando nos sosten n'e individuonan cu discapacidad invisibel", asina Angeline Flemming, Director Health and Sustainability, a expresa.

Paul White, CEO di Hidden Disabilities Sunflower, a enfatisa cu: *"Nos ta encanta di por yama bonbini na Aeropuerto di Aruba n'e red global di "Hidden Disabilities Sunflower". E "sunflower" ta un herment di comunicacion efectivo p'e pasaheronan duna señal n'e personal di aeropuerto cu nan lo mester ofrece ayudo, comprension y bondad. E ta haci un diferencia positivo p'e experiencia di biahe p'e personanan cu tin discapacidad invisibel".*

Pa mas informacion tocante Hidden Disabilities Sunflower bishita nan website: hdsunflower.com

Impulso di turismo ta rebiba sector di hospitalidad di Aruba na 2022

NA 2022, e sector di hotel y restaurant di Aruba a hunga un rol crucial den e recuperacion economico di e isla, danki n'e resurgimento di turismo. Segun cu mundo a cuminsa sali for di e restriccion y retonan causa p'e pandemia di COVID-19, e demanda pa biahe a aumenta, treciendo un ola di turista bek n'e costanan di Aruba. E isla, renombra pa su beachnan bunita y acomodacionnan luhoso, a mira un aumento significante den e cantidad di bishitantenan stay-over y nan gastonan. E aumento aki den actividad turistico a beneficia e industria di hospitalidad grandemente, cu a wordo impacta fuertemente durante e pandemia.

Hotelnan a experencia ocupacion y entradanan mas halto

Un di e tendencia mas notabel na 2022 tabat'e aumento skerpi den tasanan di ocupacion di hotel. Segun cu biahe internacional a reanuda, e hotelnan di Aruba a yena rapidamente cu bishitantenan, particularmente for di Merca y Europa. E tasa promedio di ocupacion di hotel a subi te riba 80%, un mehoracion significante for di e añanan anterior ora restriccionnan di biahe a limita e fluho di turista severamente.

E aumento aki den ocupacion a wordo acompaña pa un aumento den e tarifa promedio diario di hotel, cu hopi hotel reportando entradanan mas halto pa camber disponibel. E ganashinan aki a refleha e recuperacion mas amplio den e industria turistico y e esfuersonan exitoso di Aruba pa atrae bishitantenan cu ta gasta hopi. Pa fin di 2022, hotelnan no solamente tabata operando na capacidad pre-pandemia pero tambe tabata beneficiando di aumento di gasto pa bishitante, cu entradanan p'e sector di hospitalidad aumentando substancialmente.

Restaurantnan ta mira aumento den gasto

E recuperacion den e sector di hospitalidad a extende mas leu cu hotelnan pa inclui restaurant-, bar- y otro establecimentonan di cuminda. Segun cu turistanan a regresa, nan gasto na restaurantnan local a aumenta significativamente. E mescla unico di Aruba di cushinanan internacional y local a atrae bishitantenan buscando pa experiencia e escena culinario di e isla, contribuyendo n'e crecemento general di e industria di restaurant. Ademas, e strategia di Aruba di promove su ofertanan culinario como parti di e experiencia turistico a demostra di ta efectivo, conduciendo na mas trafico di hende y aumento di gasto promedio pa cuminda.

Impulso di bishitantenan di Merca y Europa

Un factor critico tras di e recuperacion aki tabat'e esfuersonan dirigi di Aruba pa atrae bishitantenan for di mercadonan clave manera Merca y Europa. Campañanan di mercadeo, incentivonan di biahe y partnership cu aerolineanan principal a yuda e isla yega na turistanan nobo y recurrente. Na 2022, bishitantenan di Merca a forma un parti significante di e base turistico di Aruba, cu bishitantenan stay-over for di Merca aumentando cu mas di 36% compara cu 2021. Mercadonan Europeo, particularmente Hulanda, tambe a contribui n'e aumento, agregando n'e cantidad total di turista y personanan cu ta come na restaurant riba e isla.

E revitalisacion di e sector di hotel y restaurant di Aruba na 2022 ta subraya e importancia di turismo p'e economia di e isla. Cu esfuersonan strategico pa aumenta yegada di turista y capitalisa riba e aumento di demanda pa biahe, e sector di hospitalidad di Aruba tabata capaz di recupera mas rapido cu spera. E aumento den tasanan di ocupacion, aumento di gasto y interes renoba for di mercadonan internacional tur a contribui n'e crecemento di e sector economico clave aki, yudando Aruba recupera di e retonan economico causa p'e pandemia. Mirando padilanti, inversion continuo den infrastructura turistico y servicionan di hospitalidad lo ta esencial pa sostene e momentum positivo aki.

Necesidad vs. deseo durante un crisis financiero

ORA bo ta enfrenta un crisis financiero, un di e retonan mas grandi ta siña priorisa necesidadnan riba deseonan. Den e temponan dificil aki, ta crucial pa enfoca riba loke ta esencial pa sobrevivencia en bes di gasta riba luhonan. E habilidad pa haci e distincion aki ta rekeri no solamente presupuesto practico, pero tambe disciplina fuerte. Mientras cu esaki por ta un ahuste dificil, specialmente ora ta corta riba comodidadnan, e ta esencial pa mantene stabilidad y sigura e bienestar di bo famia.

E prome paso den maneha un crisis financiero ta identifica e berdadero necesidadnan, cu ta articulonan no negociabel necesario pa sobrevivencia y siguridad basico. Esakinan tipicamente ta inclui vivienda, utilidad, cuminda, cuido medico y transporte. Sin un dak riba bo cabes, utilidad confiabel, of acceso na cuido medico, e riesgonan pa salud y siguridad di bo famia ta aumenta dramaticamente. P'esey, e necesidadnan fundamental aki semper mester bin prome den bo presupuesto. Reconoce loke ta realmente necesario lo yuda bo tuma decisionnan mas sabi tocante unda bo fondonan limita mester bay.

Mientras cu comprondе loke bo tin mester ta importante, ta mesun esencial pa comprondе loke ta cualifica como un deseo. Deseonan t'e cosnan ey cu, aunke nan ta trece comodidad of entretenimento, no ta crucial pa bo sobrevivencia. Por ehempel, subscripcion di entretenimento, come afo, of cumpra e ultimo gadget tur ta cosnan cu por wordo poni "on hold" ora placa ta preta. E luhonan aki, aunke agradabel, por gasta recursonan cu ta miho gasta riba sigura cu e necesidadnan basico di bo famia ta wordo cumpli. Reconoce cu esakinan ta gastonan opcional ta yuda bo controla bo gasto y enfoca riba loke ta realmente importante durante un crisis.

Sinembargo, conoce e diferencia entre necesidad y deseonan ta solamente mita di e bataya. E berdadero reto ta sinta den tin e disciplina pa limita gasto riba deseonan y enfoca solamente riba necesidadnan. Esaki por significa establece limitenan estricto riba gasto discrecional of evita indulgencianan chikito cu por acumula rapidamente. Disciplina financiero ta rekeri vigilancia diario, manera tene cuenta di cada gasto y haci ahustenan unda necesario. Mientras cu e por ta tentado pa gasta pa comodidad durante temponan stressante, mantene control estricto riba gasto t'e yabi pa sobrevivi un caida financiero.

Riba termino largo, e disciplina desaroya durante temponan financiero dificil por tin beneficionan duradero. Una bes cu e crisis pasa, bo por haya cu e habitonan di presupuesto cuidadoso y gasto consciente ta keda cu bo, conduciendo na miho salud financiero y aumento di spaarmento. Siña priorisa necesidadnan riba deseonan no solamente ta yuda bo pasa door di temponan dificil, pero e tambe por pone bo riba un caminda den direccion di stabilidad financiero a largo plaso.

Finalmente, atende un crisis financiero ta rekeri tanto forsa practico como mental. Door di enfoca riba e necesidadnan y eherce disciplina, bo por sigura e sobrevivencia di bo famia durante temponan dificil y construi habitonan financiero mas saludabel pa futuro.

E poder destructivo di redashi:

Pakico nos no por resisti y su impacto duradero

REDASHI (chisme) tin un atractivo iresistibel cu ta hala hende aden, haciendo e tanto un herment social como un forsa destructivo. Sea ta combersacion banal tocante un bisiña of un scandal sensacional di celebridad, chisme hopi biaha ta sinti entretenido. Sinembargo, a pesar di su atractivo superficial, chisme por causa daño profundo na reputacion y relacionnan. Comprondiendo pakico nos ta adicto na chisme, e daño cu e ta causa y con industrianan completo ta prospera riba dje ta crucial pa mira e panorama mas grandi di su consecuencianan negativo.

Pakico nos ta sinti nos atrai pa chisme?
Chisme ta satisface un curiosidad humano basico. Hende ta naturalmente intriga p'e bida di otronan, specialmente ora ta trata di secretonan of controversia. Chisme ta crea un sentido di conexion, uniendo hende cu ta comparti informacion privilegia. Psicologicamente, e ta haci nos sinti importante—ta "na altura" ta crea un sentido di pertenencia y superioridad riba otronan.

For di un punto di bista evolutivo, chisme por a yuda hende primitivo maneha e paisahe social compleho door di intercambia informacion valioso tocante posibel aliadonan of menasanan. Awendia, e comportacion profundamente ancra aki ta persisti, ya cu chisme hopi biaha ta sirbi como un forma di entretenimento. Sea ta combersacion casual of chisme di celebridad online, e ta conecta cu nos necesidad pa conta storia y conexion social.

E daño cu chisme ta causa
A pesar di su atractivo, chisme por ta increiblemente dañino. Hopi biaha e ta envolve plama informacion no verifica of exagera, cu por destrui e reputacion di un hende. Ora un persona ta bira e topico di chisme, frecuentemente nan ta wordo husga inhustamente a base di narativanan parcial of falso. Esaki ta conduci na relacionnan daña, exclusion social, y, den algun caso, daño emocional a largo plaso.
Den e luga di trabou, chisme por erosiona confiansa y crea ambientenan toxico. Rumornan negativo tocante e bida personal of habilidadnan profesional di un colega por stroba nan chens di exito. Segun cu chisme ta plama, e por interumpi trabou den ekipo y baha moral, dañando e cohesion di e luga di trabou. Riba un nivel personal, chisme por kibra amistad y lasonan familiar, conduciendo na resentimento y confiansa kibra.

Pakico chisme t'asina adictivo?
Chisme ta provoca un liberacion di dopamina, e kimico di recompensa di e cerebro, cu tambe ta wordo asocia cu placer y adiccion. E sensacion aki ta haci chisme sinti emocionante y gratificante, reforsando e deseo pa participa den dje. Ademas, chisme ta duna hende un sentido pasahero di superioridad. Door di discuti e desgracia di otronan, individuonan por sinti nan mes momentaneamente miho, agregando n'e naturalesa adictivo di chisme.

Chisme como un negoshi grandi
Industrianan manera media sensacionalista, reality TV y websitenan di chisme di celebridad a construi imperionan multi-billonario riba e lomba di scandal y rumor. E negoshinan aki ta beneficia di e anhelo di hende pa chisme, hopi biaha a costo di e individuonan cu ta wordo cubri. Paparazzi y tabloidnan ta alimenta e apetito di publico pa drama, plamando storianan cu por conduci na "public shaming" y batayanan legal. E explotacion aki ta mustra con chisme no ta solamente dañino den interaccionnan diario pero tambe un mercancia den industrianan mas grandi.

Den conclusion, mientras cu chisme por parce inofensivo of entretenido, e tin e poder pa destrui reputacion y relacionnan. E naturalesa adictivo di chisme, combina cu su explotacion den media, ta haci'e un forsa cu mester wordo acerca cu cautela.

Reunionnan periodicamente ta sigui

Sindicatonan a reuni cu Prome Minister riba temanan general cu ta di importancia p'e empleado publico

DIAHUEBS 24 di october Prome Minister Evelyn Wever-Croes a reuni cu sindicatonan cu ta representa empleadonan publico di pais Aruba.

Sindicatonan ta reuni periodicamente cu e mandatario principal pa trata temanan general cu ta relevante p'e empleadonan publico. Cada reunion ta trata puntonan specifico y durante e reunion di diahuebs a trata entre otro e sistema di evaluacion (prestatiemanagement systeem) y e ziekteverzuim, y con pa atende cu esnan cu ta meld AO regularmente. Por ehempel pa durante un evaluacion, tene na cuenta y haci un distincion entre un empleado cu ta meld ziek y keda hopi tempo malo pa motibo di un malesa chronico, y un empleado cu meld ziek frecuentemente.

Otro tema cu tambe tin su retonan y a elabora riba dj 'e durante e reunion tawata di maaltijdbonnen, cu ta ora cu un empleado traha overtime, despues di tanto ora tin derecho di haya un bon pa cuminda. Un otro tema importante tawat'e K-9 unit.

Tambe a delibera riba e tema di e posicion di e miembronan di sindicato y e retonan cu nan ta encontra ora cu nan ta na pia di trabou y mester reuni cu gobierno pa trata temanan di sindicato. Referente esaki Prome Minister a haci un apelacion na tur hefe di departamento y a splica cu sindicalismo ta un profesion y ta necesario den negociacionnan cu gobierno. Ta importante p'e miembro haya e oportunidad pa atende e reunion y ta algo cu mester bay bon y den consulta cu hefenan di departamento y asina e empleado publico por wordo bon representa p'e sindicatonan.

"Mi ta aprecia cu e sindicatonan ta atende cu e reunionnan aki y semper cu actitud positivo y constructivo pa purba yega na solucionnan pa bienestar di empleadonan publico. Nos a papia riba hopi otro tema manera nos ta bin ta haci y mi compromiso ta pa sigui cu e reunionnan aki mirando cu nan ta trece fruto, ta trece trankilidad, mustrando con importante e rol di sindicatonan ta", Prome Minister a indica.

Les di un modelo Aleman

Un siman laboral di cuater dia por mehora calidad di bida na Aruba?

E bienestar di e empleadonan ta aumenta ora cu ta reduci e oranan di trabao, mientras cu e productividad ta mantene of hasta ta mehora, segun un estudio di e Universidad di Münster riba e implementacion di e siman laboral di cuater dia na Alemania. E modelo aki, aunke den fase piloto, ta ofrece informacion valioso cu por resona den e sociedad Arubano.

For di principio di 2024, 45 organisacion di diferente sector na Alemania a participa den e proyecto piloto aki di seis luna, organisa p'e consultant Berlines Intraprenör y 4 Day Week Global. E obhetivo ta analisa e efectonan di reduci e oranan di trabao. Aunke dos empresa a bandona e proyecto pa dificultad economico y falta di sosten interno, e resultadonan preliminar ta prometedor: empleado y e gerentenan a reporta mehoracion den satisfaccion y bienestar personal, divulga a traves di encuesta, entrevista, smart watches y muestra di cabey cu e indicadornan a analisa como frecuencia cardiaco y calidad di soño.

Profesor Julia Backmann, kende ta lidera e investigacion den e Universidad di Münster, a declara cu e siman di cuater dia a produci *"un cambio positivo significativo den satisfaccion vital, debi n'e tempo liber adicional."* Na comienso, 64% di e trahadonan tabata desea di pasa mas tempo den famia y despues di e ahuste, e cifra aki a reduci cu 50%. Tambe a observa beneficio den e salud mental y fisico di e empleadonan, cu a experencia menos stress y cansancio, drumiendo un promedio di 38 minuut mas pa siman. Fuera di esey, 70% di e empresarionan a indica cu e adopcion di e orario reduci a facilita e contractacion di trahado nobo.

Impacto potencial den sociedad di Aruba

Pa Aruba, adopta un modelo similar por tin efecto profundo den e calidad di bida di e trahadonan, promoviendo un balans entre bida laboral y personal den un sociedad caminda cu e nivelnan di trabao ta afecta e bienestar familiar y comunitario. Den termino economico, e cambio por incentiva e retencion di talento local y atrae trahado stranhero, apoyando sector manera turismo y administracion. Sinembargo, manera t'e caso na Alemania, e adaptacion lo rekeri ahuste den area manera e flexibilidad laboral y e automatisacion di e tareanan pa evita un aumento di stress laboral.

Reto y opleiding

A pesar di e resultadonan positivo, algun participante Aleman a expresa duda. E reduccion di un dia di trabao ta limita e flexibilidad pa imprevisto, manera retraso di proveedor. Fuera di esey, e empresa Solidsense a haya cu aunke e tareanan repititivo a automatisa, e actividadnan restante a resulta mentalmente agotador. E retonan aki ta resalta e necesidad di adapta e modelo cuidadosamente, considerando e realidad specifico di e mercado laboral di Aruba.

E analisis preliminar aki ta sugeri cu un siman laboral di cuater dia por transforma e ambiente di trabao na Aruba, haciendo di esaki un espacio mas inclusivo y orienta n'e bienestar di e comunidad.

E bataya pa un asiento:

Partidonan chikito den e lucha politico di Aruba

MIENTRAS cu e panorama politico na Aruba ta bira mas cayente, varios partido chikito ta competiendo pa un asiento den parlamento. Entre nan ta Otmar Oduber su PPA, Eric Ras cu Curpa, MIA, HTC y UPP lidera pa Giovanni Trim. Cada un di e partidonan aki ta enfrenta retonan unico, pero esun cu e potencial mas halto pa sigura un asiento t'e politico experencia Otmar Oduber. Sinembargo, manera mayoria di partidonan chikito, e exito di PPA ta depende grandemente di e individuo cu ta liderando e.

Otmar Oduber y PPA: E reto di e veterano
Otmar Oduber, e politico veterano tras di PPA, ta un di e nombernan mas reconoci entre e partidonan chikito aki. Cu un trayectoria fuerte, Oduber tin e experiencia y reconocimento cu hopi biaha ta duna partidonan chikito un chens pa lucha. Sinembargo, e reto cu e ta enfrenta ta cu e peso di e partido ta riba su schoudernan so. Su campaña, aunke bon articula cu plannan solido, ta sufri di un falta di apoyo substancial di e lista di su partido. Esaki ta un problema comun cu partidonan politico mas chikito—hopi biaha nan ta wordo defini pa un figura central. Den e caso di Oduber, no t'e mensahe t'e problema, pero e mensahero mes. Hende ta sea apoy'e fuertemente of ta opon'e, lagando poco espacio pa votadonan indeciso.

Eric Ras y Curpa: Un bos fuerte, apoyo debil
Eric Ras, lider di Curpa, a traha un mensahe fuerte den su campaña, pero su reto ta sinta den gana suficiente apoyo pa haci un impacto significante. Manera hopi partido chikito, Curpa ta lucha pa yega na un audiencia mas amplio. Mientras cu e bos politico di Ras ta firme y su ideanan ta resona cu cierto segmentonan di e poblacion, su habilidad pa converti esey den voto ta keda insigur. Su campaña ta carece di e momentum y apoyo necesario pa hib'e n'e siguiente nivel, cu por limita su capacidad pa sigura un asiento den parlamento. Sin un base mas amplio, Ras por haya dificil pa kibra e dominio di partidonan mas grandi.

UPP y Giovanni Trim: E prueba di e lider nobo
Giovanni Trim, e lider nobo di UPP, ta drenta e arena politico cu optimismo pero ta enfrenta obstaculonan similar na Eric Ras. Trim ta relativamente nobo riba e escena politico y hopi ta depende di con su campaña ta desaroya den e lunanan venidero. Mientras cu UPP a haya momentonan di reconocimento den pasado, e liderazgo di Trim ta trece incertidumbre. E lo mester demostra cu e por mobilisa votadonan y crea un plataforma suficientemente fuerte pa sigura un asiento. Su campaña ainda ta den su fase inicial y hopi hende ta observando pa mira si e por reuni apoyo efectivamente tras di su liderazgo.

HTC y MIA: Causanan noble, trayecto dificil
E partidonan HTC y MIA ambos ta representa causanan noble, pero nan ta enfrenta e retonan mas significante den gana 'traccion'. E partidonan chikito aki, impulsa pa tema, hopi biaha ta lucha pa logra den un eleccion domina pa nomber y partidonan estableci. Sinembargo, tanto HTC como MIA tin e potencial pa atrae votadonan di protesta—esnan insatisfecho cu e panorama politico actual cu por ta buscando un alternativa. Si nan por concentra nan esfuersonan riba dirigi nan mes n'e grupo aki di votadonan, nan por mira miho resultadonan cu anticipa. Asina mes, e caminda dilanti pa nan ta keda dificil.

E perspectiva: Sorpresanan por bin
Mientras cu partidonan grandi ta domina e panorama politico, semper tin espacio pa sorpresa, particularmente cu partidonan chikito cu por conecta cu basenan di votado "niche." Otmar Oduber ta keda esun cu e oportunidad mas significante pa sigura un asiento, pero segun cu campañanan ta desaroya, otro contendornan manera Eric Ras y Giovanni Trim por haya nan mes den e spotlight. E eleccion venidero lo pone a prueba si e partidonan chikito aki por capitalisa riba frustracion di votado y kibra pa gana representacion den e parlamento di Aruba.

Doño di barco pa paga acuerdo di $100 miyon pa colapso di brug na Baltimore

GRACE Ocean Private Ltd., doño di e barco di carga Dali y su gerente, Synergy Marine Group, a yega na un acuerdo di $100 miyon cu e Departamento di Husticia di Merca despues di e colapso di e Francis Scott Key Bridge na Baltimore. E acuerdo ta atende e gastonan di limpia e restonan y habri e haf di e ciudad bek, cu a wordo cera pa lunanan. Sinembargo, e acuerdo no ta cubri e gastonan di reconstrui e brug, cu ta wordo calcula na casi $2 biyon.

E incidente a sosode na maart 2024 ora Dali, un barco di carga basa na Singapore, a perde coriente mientras cu e tabata saliendo for di Baltimore pa Sri Lanka. Debi n'e fayo di su sistemanan electrico y mecanico, e barco a desvia for di su curso y a dal un pilar di sosten di e brug. E impacto a causa un parti di e brug pa colapsa, tragicamente resultando den e morto di seis trahado di caminda cu tabata haciendo mantencion n'e momento ey. E consecuencianan di e colapso a interumpi transporte comercial severamente a traves di e Haf di Baltimore, cu operacionnan normal reanudando solamente na juni.

E demanda di e Departamento di Husticia, entrega luna pasa, a detaya un serie di fayonan di mantencion cu a conduci n'e desaster. Segun e keho, e tripulacion di Dali a encontra "vibracionnan excesivo" cu ta conoci pa causa fayonan electrico. En bes di atende e problemanan aki, e tripulacion supuestamente a haci reparacionnan improvisa, cu a laga e barco vulnerabel na un perdida di poder. E demanda tambe a cita ekipo defectuoso den e camber di motor y sistemanan electrico deteriorando cu a provoca un agencia independiente pa stop mas test debi na preocupacionnan di siguridad.

E acuerdo entre e Departamento di Husticia y e doñonan di e barco tin como meta pa sigura cu e gastonan di e limpiesa federal den e Fort McHenry Channel ta wordo cubri pa Grace Ocean y Synergy, en bes di wordo carga p'e pagadornan di belasting. Subsecretario Adhunto di Fiscal General Benjamin Mizer a enfatisa e punto aki den un declaracion, yamando e un resolucion crucial p'e publico Americano. E estado di Maryland a entrega un reclamo separa pa recupera gastonan relaciona cu reconstruccion di e structura di e brug.

Mientras cu e acuerdo aki ta atende e reclamo di $103 miyon di e Departamento di Husticia, hopi otro demanda ta keda sin resolve. Esakinan ta inclui reclamonan di e famianan di e trahadonan fayecido, negoshinan afecta p'e ciere di e haf y varios entidad municipal. E procedimentonan legal, cu ta sigui desaroya, por haci esaki un di e casonan di desaster maritimo mas caro den historia di Merca. Mientras tanto, un investigacion criminal lidera pa FBI riba e circunstancianan rond di e colapso di e brug ta keda activo, cu agentenan subiendo Dali na april pa colecta evidencia.

Bou di liderazgo di Dilma Rousseff

India y Sur Africa ta lidera proyectonan di banco BRICS

DESDE cu Dilma Rousseff a tuma encargo como presidente di e Banco Nobo di Desaroyo di BRICS (NDB) na april 2023, India a emerge como e beneficiario principal di e proyectonan aproba di e banco. Cu cinco iniciativa ricibiendo aprobacion, India a sigura un total di $1.8 biyon den financiamento. Esaki ta haci India e receptor principal di proyectonan apoya pa NDB durante e periodo di Rousseff.

Den termino di e volumen di recursonan, Sur Africa ta sigui India, a sigura un proyecto significante balora na $1 biyon. E iniciativa singular aki ta destaca e enfoke di NDB riba fomenta desaroyo economico den henter e nacionnan di BRICS, cu ta inclui Brazil, Rusia, India, China y Sur Africa. NDB tin como meta pa financia proyectonan di desaroyo y infrastructura sostenibel, yudando paisnan miembro atende necesidadnan critico den sectornan manera energia, awa y transporte.

Brazil tambe a mira apoyo substancial for di NDB durante e periodo aki, cu cuater proyecto aproba. E proyectonan aki ta totalisa $438.5 miyon y ta enfoca riba un variedad di necesidadnan di infrastructura den henter e pais. Por ehempel, e estado di Paraíba a ricibi $60.9 miyon pa mehoracion di awa y saneamento, mientras cu e municipio di Serra, na Espírito Santo, a wordo asigna $57.6 miyon pa infrastructura. Un otro proyecto significante balora na $200 miyon a bay p'e Banco di Desaroyo di Minas Gerais, apoyando crecemento economico den e estado ey. Ademas, $120 miyon a wordo asigna pa iniciativanan di mobilidad urbano na Aparecida de Goiânia, Goiás.

China, mientras cu tradicionalmente un hungado principal den BRICS, a mira un cantidad mas limita di proyecto aproba bou di NDB durante e periodo aki, cu dos iniciativa totalisando $200 miyon. Esaki ta contrasta cu e engagement mas extenso di India y e proyecto di balor halto di Sur Africa. Sur Africa tambe a sigura un iniciativa mas chikito balora na $18.5 miyon, indicando mas ainda e alcance y escala varia di inversionnan di NDB den henter e nacionnan di BRICS.

E enfoke riba India y Sur Africa ta refleha e prioridadnan strategico di NDB bou di e liderazgo di Rousseff, enfatisando desaroyo regional y necesidadnan di infrastructura. E proyectonan aki ta subraya e compromiso di e banco pa sostene crecemento y stabilidad economico entre e miembronan di BRICS.

Mientras cu e paisnan di BRICS ta sigui promove iniciativanan financiero y comercial, e rol di NDB den fomenta cooperacion regional ta keda critico. Bou di e guia di Rousseff, e banco ta posicionando su mes como un hungado clave den sostene desaroyo sostenibel, no solamente pa nacionnan individual pero tambe p'e alianza mas amplio di BRICS.

Modi y Xi ta topa señalando descongelacion den relacionnan entre India y China

PROME Minister di India Narendra Modi y Presidente di China Xi Jinping a tene nan prome reunion formal desde e enfrentamento na frontera di 2020, marcando un posibel descongelacion den relacionnan entre e dos nacionnan. E reunion a tuma luga na margen di e cumbre di BRICS na Kazan, Rusia, unda lidernan di Brazil, Rusia, India, China y Sur Africa a reuni. E encuentro aki ta sigui un acuerdo recien entre India y China pa retira y resolve problemanan na nan frontera Himalaya disputa, un movida mira como crucial p'e reanudacion di dialogo.

E raisnan di e tensionnan entre India y China ta data bek decadanan, centra rond di un frontera disputa di 3,440 kilometer. E frontera aki a bira e sitio di varios conflicto, incluyendo un guera na 1962 y e enfrentamento violento di Galwan Valley na 2020, cu a resulta den e morto di por lo menos 20 soldaat di India y cuater tropa Chines.

E consecuencianan di e incidente di 2020 a mira aumento di despliegue di tropa y enfrentamento sporadico den areanan manera Sikkim y e sector di Tawang. Como respuesta, India tambe a restringi inversionnan Chines y a prohibi varios app Chines, incluyendo TikTok, mientras cu a para vuelonan directo entre e dos paisnan.

E dialogo recien entre Modi y Xi ta un continuacion di esfuersonan cu a cuminsa informalmente n'e cumbre di BRICS di 2023 na Johannesburg, unda e lidernan a acorda pa intensifica combersacionnan di retiro. Minister di Asuntonan Exterior di India S. Jaishankar y Minister di Asuntonan Exterior di China Wang Yi tambe a tene multiple discusion, contribuyendo n'e progreso mira den e ultimo lunanan. Jaishankar a anuncia cu alrededor di 75% di e retiro a wordo completa, habriendo caminda pa un reanudacion di patruyanan di frontera y aliviando algun restriccion. Discusionnan riba reinicia vuelonan directo di pasahero tambe a cuminsa, señalando un cambio den direccion di normalisacion.

Den nan ultimo reunion, ambos lider a enfatisa e importancia di mantene stabilidad n'e frontera como un base pa reconstrui confiansa. Modi a destaca e necesidad pa respet y sensibilidad mutuo, enfatisando cu paz n'e frontera tabata esencial pa cooperacion mas amplio. Ministerio di Asuntonan Exterior di China a reconoce e progreso haci y a expresa su compromiso pa traha cu India riba implementa e acuerdonan di retiro, mientras cu Presidente Xi a enfatisa e significancia di nan relacion pa stabilidad global y e unidad di paisnan den desaroyo.

Mirando padilanti, e dos bandanan a acorda pa establece un fecha tempran pa reunionnan entre nan oficialnan principal pa explora un solucion "husto, rasonabel y mutuamente aceptabel" p'e disputa di frontera. E paso aki, hunto cu esfuersonan continuo pa stabilisa relacionnan, ta sugeri un caminda cauteloso pero optimista padilanti pa India y China. Nan compromiso ta wordo observa di cerca, ya cu ambos nacion ta hunga rolnan critico den e Sur Global y tin e potencial pa forma e futuro di relacionnan internacional.

Autoridadnan Venezolano ta aresta ex-minister di industria Pedro Tellechea

PEDRO Tellechea, kende a keda destituí como Minister di Industria y Produccion Nacional di Venezuela apenas tres dia pasa, a keda aresta pa autoridadnan Venezolano. Segun fuentenan oficial, Tellechea ta enfrenta acusacionnan serio di ta envolvi den un schema relaciona cu e industria petrolero y presuntamente di filtra informacion confidencial na un compania vincula na inteligencia Mericano. E detencion aki ta marca un sla significativo den e administracion di presidente Nicolás Maduro, siguiendo di cerca su reciente destitucion.

E detencion di Tellechea ta sigui locual Fiscal General, Tarek William Saab, a describi como un 'nvestigacion cientifico exhaustivo'. Segun Saab, Tellechea ta acusa di compromete soberania di Venezuela dor di entrega control di e Sistema Automatisa di Comando y Control, describi como e "cerebro di PDVSA" (e petrolera estatal), na un compania supuestamente conecta na inteligencia Mericano . Saab a enfatisa cu e operacion aki a tuma luga cu cooperacion completo di presidente Maduro, reforsando e compromiso di gobierno cu e lucha contra corupcion interno.

E destitucion y detencion di Tellechea ta particularmente notabel danki na su posicion anterior den e administracion di Maduro. E tabata wordo considera un figura leal den e gobierno y a sirbi solamente como Minister di Industria pa dos luna. Anteriormente, el a ocupa e puesto dobel di Minister di Petroleo y Presidente di PDVSA for di 2023 pa 2024. Su destitucion, inicialmente enmarca como un renuncia pa motibo di problema di salud, awor ta parce di ta parti di un ofensiva mas amplio contra corupcion y deslealtad percibi den e nivelnan superior di gobierno.

E detencion ta parti di un campaña anticorrupcion mas amplio cu a conduci n'e caida di varios funcionario di alto perfil den e industria petrolero di Venezuela. Esaki ta incluí Tareck El aissami, un ex aliado cerca di Maduro, cu a keda deteni anteriormente pa presuntamente a lidera un plan cu a desvia mas cu 3.3 biyon di PDVSA. Presidente Maduro a haci referencia repetidamente n'e traicion di El Aissami, enfatisando e necesidad di lealtad entre su circulo íntimo, un mensahe cu ta resona den e contexto di e detencion di Tellechea.

Tellechea, un ex militar di 48 aña, tabata parti di e grupo di lidernan militar cu a asumi puesto clave den e industria petrolero estatal di Venezuela. Su tempo na cabes di PDVSA a coincidi cu e flexibilidad di sancion, acuerdo nobo cu empresanan internacional y un aumento modesto den produccion di petroleo. A pesar di e esfuersonan aki, e produccion a keda abou di e metanan. Despues di a ser reemplasa den PDVSA, Tellechea a wordo nombra como Minister di Industrianan, un cargo cu el a ocupa brevemente prome cu su destitución y despues su aresto, loke ta indica un agitacion continuo y cambionan den e administracion di Maduro mientras e ta prepara p'e inicio di su mandato nobo na januari 2025.

DEPORTE

DEPORTE@AWEMAINTA.COM

Campeonato Nacional di hisamento di peso

ARUBA Amateur Weightlifting Association lo bay tin nan Campeonato Nacional di hisamento di peso. Esaki ta wordo teni riba diadomingo awor 27 october 2024. Esaki ta wordo teni den Compleho Deportivo Frans Figaroa na Noord.

E club nan cu ta participa ta Paradise Strength Aruba, E2REP Fitness, TNT Gym, BFN Crossfit. Tambe atleta di Corsou y di Canada ta presente den e evento aki. Pisamento di atletanan ta 8:00am y competencia ta start sali pa 10:00am.

Den e Campeonato Nacional aki lo duna reconocimento na tres referee cu ta Frederick Tromp, Sergio Faro y Remi Wever cu tin hopi aña ta asisti como referee den nos competencianan local.

Tambe lo ta presente Yhurisen Molenaar for di Corsou cu luna pasa a bira campeon mundial den categoria di masters na Finlandia. Otro atleta cu ta participa t'e famoso atleta di

apenas 11 aña ta Rory van Ulft cu ta bin for di Canada pa participa hunto cu nos atletanan di Aruba. Ta wordo hisa den diferente categoria den Youth, Junior, Senior y Master. *Nos por spera sigur un bunita competencia yen di ambiente deportivo unda sigur varios di e atletanan lo bataya duro contra di otro.*

Aruba Amateur Weightlifting Association kier a invita tur fanatico di e deporte di Weightlifting pa bin apoya nos atletanan den e Campeonato Nacional di hisamento di peso cu ta tuma luga den Compleho Deportivo Frans Figaroa na Noord.

Entrada ta gratis pa grandi y chikito.

NBA ta investiga ausencia di Joel Embiid di 76ers

NBA a lansa un investigacion riba e ausencia di Joel Embiid for di e apertura di temporada di Philadelphia 76ers contra Milwaukee Bucks. E investigacion di e liga ta enfoca riba cumplimento cu su politica di participacion di hungado, cu tin como meta pa sigura transparencia relaciona cu e disponibilidad di hungadonan strea. Embiid, un ex-MVP y un figura clave pa 76ers, a sinta afo di e wega debi na "maneho di lesion di rudia robes" manera cita p'e ekipo.

Bou di e politica, NBA ta scrutina cualkier situacion unda un hungado strea ta perde un wega, specialmente ora e ta parti di un evento televisa nacionalmente.

E regla, na vigor desde temporada pasa, ta exigi cu streanan—defini como esnan cu a forma parti di seleccionnan All-Star of All-NBA den e ultimo tres añanan—mester cumpli cu criterio specifico pa ausencianan pa evita penaltynan. Esaki por inclui revisionnan medico independiente pa verifica e motibonan pa nan no participa.

Embiid, kende a yuda e ekipo di basketball di Merca gana oro n'e Weganan Olimpico di Paris 2024, no a hunga den e pre-temporada y tin un historia di problemanan di rudia. Temporada pasa, el a perde tempo significante debi na cirugia di rudia, apareciendo den solamente 39 wega. 76ers a enfatisa un enfoke cauteloso pa maneha su condicion, cu e meta pa sigura su salud a largo plaso p'e temporada.

E ausencia di Embiid, hunto cu e adkisicion nobo Paul George, kende a perde e wega debi na un contusion di weso den su rudia, a atrae critica y a lanta preguntanan tocante e enfoke di e ekipo pa maneho di salud di hungado. E presidente di operacionnan di basketball di Philadelphia, Daryl Morey, a indica cu ambos strea por evita weganan back-to-back e temporada aki pa preserva nan salud, alimentando mas discusionnan rond di e strategia di e ekipo y e reglanan di participacion di e liga.

E investigacion ta subraya e esfuersonan di NBA pa mantene integridad competitivo y engagement di fanatico, specialmente durante encuentronan importante. Mientras cu e liga ta revisa e circunstancianan rond di e ausencia di Embiid, 76ers ta enfrenta scrutinio riba nan maneho di e disponibilidad di e hungado strea, balansando preocupacionnan di salud inmediato cu e necesidad pa cumplimento cu e politicanan di NBA.

Preview di UFC 308:

Topuria ta defende titulo di peso pluma contra Holloway

UFC 308 ta programa pa 26 di october 2024, na Etihad Arena na Abu Dhabi, presentando un pelea pa titulo di peso pluma hopi anticipa entre Ilia Topuria y Max Holloway. E pelea ta marca e prome defensa di titulo di Topuria desde su victoria di knockout riba Alexander Volkanovski mas trempan e aña aki na UFC 298. Cu un record invicto, Topuria ta conoci pa su precision di golpi y habilidad pa finalisa oponentenan, haciendo e un reto formidable pa cualkier luchador den e division.

Max Holloway, un ex-campeon di peso pluma y actual titular di titulo di BMF, ta drenta e pelea aki cu su durabilidad renombra y golpinan di volumen halto. Holloway nunca a wordo "knockout" den su carera di UFC, un testimonio di su resistencia. E ta bin for di un victoria notabel riba Justin Gaethje, unda el a sigura un knockout den di cinco rond pa gana e faha di BMF. E experiencia y IQ di pelea di Holloway lo ta crucial mientras cu e ta busca pa reclama e titulo di peso pluma contra e poderoso Topuria.

E co-evento principal ta agrega mas emocion n'e "card," presentando un encuentro di peso mediano entre Khamzat Chimaev y Robert Whittaker. Chimaev ta regresa despues di un ausencia di un aña, mientras cu Whittaker ta busca pa sigui su momentum di victoria despues di un campaña exitoso na 2024. E pelea aki ta wordo mira como un posibel trampolin pa ambos luchado den direccion di un oportunidad pa titulo, haciendo e un encuentro critico den e division di peso mediano.

UFC 308 tambe ta gaba di un "undercard" profundo, incluyendo encuentronan manera Lerone Murphy vs. Dan Ige y Magomed Ankalaev vs. Aleksandar Rakic, ofreciendo fanaticonan un variedad di pelea di alto riesgo den diferente categoria di peso. Preliminar ta cuminsa 10 a.m. ET, cu e "card" principal cuminsando 2 p.m. ET riba ESPN+.

E evento aki ta priminti un mescla di batayanan tactico y accion explosivo, haciendo e un evento cu fanaticonan di MMA mester wak. Cu e precision di Topuria y e ritmo incesante di Holloway, e evento principal ta wordo spera di ta un competencia emocionante cu por redefini e dinamica di e division di peso pluma.

Maria Sharapova y e rumannan Bryan inclui den 'Tennis Hall of Fame'

MARIA Sharapova y Bob y Mike Bryan, figuranan legendario den tennis, a wordo selecta p'e Clase di 2025 di e "International Tennis Hall of Fame." E anuncio a bin for di e base di "Hall of Fame" na Newport, Rhode Island, celebrando nan contribucionnan excepcional n'e deporte.

Sharapova, un ex-number 1 di mundo, a gana cinco titulo di Grand Slam individual durante su carera y a logra e hazaña raro di un "career Grand Slam"—ganando por lo menos un titulo na cada un di e cuater torneonan principal di e deporte: e Abierto di Australia, Abierto di Francia, Wimbledon y e Abierto di Merca.

Sharapova a haci su marca como e prome muhe Ruso pa yega na top di e clasificacion di WTA y a keda un presencia di alto perfil den tennis pa 15 aña. Su carera tambe a enfrenta retonan, incluyendo un suspension di 15 luna pa doping y multiple cirugia di schouder. El a retira na 2020 na edad di 32 aña, lagando un legado duradero den e deporte. Despues di e anuncio di su inclusion, Sharapova a expresa gratitud, yamando e un honor pa wordo reconoci banda di otro legendanan di tennis.

E rumannan Bryan, ampliamente considera como e pareha di "doubles" mas exitoso den historia di tennis masculino, tambe a logra un "career Grand Slam." Durante nan carera, nan a gana 16 titulo di Grand Slam y a mantene e clasificacion di number 1 di "doubles" di ATP pa un record di 438 siman. Nan dominio den "doubles" masculino a extende na competencianan internacional, incluyendo un medaya di oro n'e Weganan Olimpico di London 2012 y liderando Merca na victoria den e Copa Davis di 2007. E gemelonan, conoci pa nan wega dinamico y sincronisa, a revoluciona tennis di "doubles" cu nan wega agresivo na net y energia riba cancha. Bob Bryan awor t'e capitan di e ekipo di Copa Davis di Merca, cu lo competi den e finalnan na Spaña otro luna.

Nan inclusion den "Hall of Fame" ta honra nan numeroso logro y contribucionnan na tennis, tanto riba como pafo di cancha. Sharapova y e rumannan Bryan ta uni e grupo exclusivo di leyendanan di tennis cu a haci un impacto significante riba e historia di e deporte. E reconocimento ta sirbi como un testimonio di nan excelencia, resistencia y influencia den e comunidad di tennis global. Nan ceremonia di inclusion ta wordo spera di tuma luga otro zomer na Newport, unda nan logronan lo wordo celebra den e terenonan historico di e "Hall," un tributo adecua na nan legadonan duradero.

MEDIO AMBIENTE

“Substancia misterioso” inexplicabel riba beach ta desconcerta cientifico y residente na Canada

UN serie di masa gelatinoso haya riba varios beach den e parti zuid di e isla Canades di Terranova tin for di algun siman pasa, e residentenan local y hasta e cientificonan gubernamental desconcentra.

Luna pasa, e usuario di Facebook Philip Grace, a comparti den un grupo di e red social, un imagen di un di e masa blanconan aki, cu e proposito di haya un splicacion rasonabel riba su origen. Un hende sa kico e masanan aki ta? Nan ta manera masa di ‘touton” (tortilla tradicional di Terranova) y ta plama riba e beach,” el a skirbi.

Otro hende a sigura di a topa cu nan riba e otro beachnan, principalmente a lo largo di e costa oost di e bahia di Placentia. Di acuerdo cu e corant local The Globe and Mail, e masanan aki ta di diferente tamaño, slijmerig pafo y firma y sponzig paden y sorprendementemente combustibel.

For di e momento ey, a surgi diferente hipotesis riba e naturalesa di e substancia desconoci aki. Internautanan a sugeri cu ta trata di wax di parafina, spons marino, mold y amber shinishi, y hasta cu ta trata di “slijm,” “perma” of “saca” di bayena.

Sin contesta

Memey di e excitacion di posibel splicacion, Coast Guard a manda personal pa recoge muestra riba e beachnan y e ekiponan di investigado federal tabata trahando pa purba di berigua di kico e ta trata. Mientrastanto e Departamento di Pesca y Ocean di Canada (DFO), a descarta cu tabata un especie invasor acuatico of vet di bayena.

“Nos ta bastante sigur cu e substancia misterioso aki cu a bin ta ricibi atencion di e medionan no ta un spons marino ni ta contene ningun material biologico. Nos no ta kere cu e substancia aki ta un spons pasobra tabatin hende cu a cend’e na candela y e ta kima. Nos ta pensa cu mester tin algun tipo di azeta eynan,” un biologo marino di DFO, contacta pa The Globe, a precisa.

Samantha Bayard, vocero di Environmental and Climate Change Canada, oficina responsabel di incidente di contaminacion y menasa n’e medio ambiente, a bisa cu e no ta hidrocarburo of lubricante di petroleo, ni biocombustibel of biodiesel. Te asina leu, e substancia no a wordo identifica y e resultadonan di analisis adicional por tarda te cu un luna pa duna resultado.

Mientras cu e recoleccion di muestra y trabao riba veld ta sigui, Bayard a adverti cu, den e caso cu descubri evidencia riba un posibel violacion di e ley ambiental federal, lo tuma e medidanan corespondiente.

Now Playing

The Silent Hour

A Boston detective returns to duty after an injury leaves him with permanent hearing loss. Tasked with interpreting for a deaf witness to a brutal gang murder, they find themselves cornered in a soon-to-be-condemned apartment building where the killers try to eliminate her.

Smile 2

About to embark on a new world tour, global pop sensation Skye Riley begins to experience increasingly terrifying and inexplicable events. Overwhelmed by the escalating horrors and pressures of fame, she must face her dark past to regain control of her life before it spirals out of control.

Venom: The Last Dance

Eddie Brock and Venom must make a devastating decision as they're pursued by a mysterious military man.

The Wild Robot

Shipwrecked on a deserted island, a robot named Roz must learn to adapt to its new surroundings. Building relationships with the native animals, Roz soon develops a parental bond with an orphaned gosling.

For Showtimes and Online Ticketing: www.caribbeancinemas.com

Aruba Bank ta sostene educacion digital na Colegio Felipe B. Tromp cu nan STEAM-Lab

ARUBA Bank ta aporta n'e desaroyo di educacion digital na diferente scolnan riba e isla. Colegio Felipe B. Tromp a ricibi un donacion di Aruba Bank pa yuda na establece un STEAM-Lab di ultimo tecnologia den e scol. E iniciativa aki ta alinea cu e compromiso di e banco pa asina stimula educacion y fomenta innovacion entre hobennan na Aruba.

Colegio Felipe B. Tromp, un institucion innovativo cu mas di 300 studiante, a integra lesnan digital den su curriculum. E iniciativa di e scol pa crea un klas STEAM lo yuda studiantenan pa desaroya habilidadnan di siglo 21, incluyendo creatividad, pensamento critico, y soluciona problema atraves di experencianan practico den e manera di studia.

E patrocinio di Aruba Bank a yuda pa cubri materialnan esencial y aparatonan necesario cu a permiti e construccion di e STEAM-Lab, cu lo duna oportunidad na studiantenan pa explora temanan principal di STEAM y participa den proyectonan colaborativo y creativo. E aliansa aki ta resalta e dedicacion di Aruba Bank pa duna sosten n'e proximo generacion via educacion digitalisa.

Aruba Bank ta contento di por tabata parti di un proyecto. Apoyando e STEAM-Lab, nos ta inverti den futuro di nos muchanan, sigurando cu nan tin e herment y oportunidadnan necesario pa prospera den un mundo digital.

E "Ready, Set, Bloom Fundraising Party" di WCA un exito rotundo

CU hopi entusiasmo Women's Club of Aruba (WCA) ta anuncia e exito abrumado di e fiesta "Ready, Set, Bloom" pa recauda fondo p'e celebracion di e di 90 aniversario di club. E evento, cu tabata sold-out, a trece miembronan, apoyadonan y comunidad hunto pa un atardi di entretenimento y un celebracion inolvidabel.

Di curason nos kier a gradici un y tur cu a cumpra un ticket y a haci e evento aki un exito rotundo.

E atardi tabata anima cu e presentacion fantastico di 'N Fuzion y Robert y Su Solo Banda, cu a mantene e multitud bailando y yen di energia. Nan musica vibrante a crea un atmosfera perfecto p'e celebracion special aki, lagando invitadonan c'un bunita recuerdo.

E recaudacion di e evento ta bay directamente p'e "signature project" di club y varios iniciativa. E fondo aki ta permiti nos haci un impacto duradero riba bida di e individuo- y famianan riba nos isla. WCA ta agradecido na tur esnan cu a asisti y tur boluntario pa nan contribucion y entusiasmo.

Un danki special ta bay n'e comision organisado bou di liderazgo di Rhona Dijkhoff y miembronan di comision: *Joanaila Geerman, Emily Perret Gentil, Roxanne Vieira, Ninon Swaen, Milagros Posner, Lelia Laclé, Norma Brinkenberg y presidente Reina Geerman.*
Tambe n'e Sales Team: *Judella Jean D'or, Lelia Lacle, Marjorie Wever, Mary Droogh, Ninon Swaen y Anna Lee.*

Pa mas informacion di WCA por bishita nos website womensclubofaruba.org, por manda e- mail na arubawca@gmail.com of por sigui nos riba nos plataformanan social manera Facebook, Instagram of LinkedIn.

Danki n'e proyecto di Edutech

Colegio Felipe B Tromp na noord a inaugura nan "Steam Room"

DIAHUEBS anochi, Prome Minister Evelyn Wever-Croes tabata presente n'e inauguracion di e "STEAM Room" na scol basico Colegio Felipe B Tromp na Noord. Prome Minister a indica cu Colegio Felipe B Tromp t'e prome scol basico na Aruba pa bin cu un "STEAM Room".

E "STEAM Room" aki ta un lokaal apart na unda e muchanan ta siña tur loke ta Ciencia, Tecnologia, Ingenieria, Arte y Matematica. Aki ta unda, na un edad jong, nan por laga nan imaginacion florece, y explora tur loke e ramo importante aki tin di ofrece.

Prome Minister a expresa di ta sumamente contento di por tabata parti di e proyecto aki, a traves di Futura. Gobierno ya caba a pone 800 mil florin disponibel pa haci e proyecto di Edutech posibel, na unda scolnan por inscribi nan proyecto di innovacion cu nan kier ehecuta pero no tin fondo pe. A traves di e proyecto aki, hopi scol a logra haya nan materialnan digital, y awor a toca turno na Colegio Felibe B Tromp.

"Mi ta hopi orguyoso di e proyecto aki, paso enseñansa t'e sector primordial den desaroyo di nos yiunan. Tambe mi kier

a gradici e demas sponsornan cu tambe a contribui na haci esaki posibel. Un danki n'e ekipo completo di Colegio Felipe B Tromp pa kere cu pasion den enseñansa, y den e importancia di innovacion. E "STEAM Room" aki ta un paso grandi den preparacion di nos muchanan pa siglo 21" Prome Minister a expresa

Cu e proyecto di Edutech

Rosario College a gana 50 chromebooks y 12 tablet pa nan scol

DIABIERNA mainta Prome Minister Evelyn Wever-Croes acompaña pa Parlamentarionan Ricky Hoek y Edgard Vrolijk, a bishita scol basico Rosario College p'asina mira con e docente y alumnonan ta traha cu nan ekiponan digital cu nan a gana cu e proyecto di Edutech. Scol basico Rosario College a inscribi pa participa n'e proyecto di Edutech p'asina por haya 50 chromebooks p'e klasnan 6 y 12 tablet p'e docentenan por duna les.

Prome Minister a indica di ta hopi bunita pa wak con e docentenan aki ta duna les na un manera hopi interactivo cu nan tablet. Tambe por a nota cu e muchanan ta hopi mas participativo, cu e manera aki di haya les.

Na su turno señora Karenza Werleman cu t'e docente di klas 6 a expresa di ta sumamente contento di por a logra gana e chromebooks y e tabletnan pa nan scol. El a indica di a bin ta traha hopi duro riba esaki, y pa mira cu alfin a logra haya e ekiponan p'asina e docentenan por duna les na un manera mas eficiente ta un sentimento hopi bunita.

Señora Patrice De Palm, cabesante suplente di e scol tambe a remarca di ta sumamente contento cu nan scol a logra gana e 50 chromebooks y e 12 tabletnan, y ta spera cu den futuro por mira un expansion di tecnologia den nan klasnan.

Prome Minister ta felicita cabesante di scol, tur e docente y alumnonan cu nan ekiponan digital nobo, specialmente e "digi expert" di Rosario College cu ta juffrouw Karenza, cu a traha hopi duro pa logra esaki. E muchanan tambe ta hopi contento y no lo desea di bolbe n'e "old fashion way" di duna les.

E ta mas bibo cu nunca

Prepara bo pa Rocktober Festival 2024 awe nochi

AWE nochi, Rocktober Festival ta bek mas grandi cu nunca. Si bo a disfruta Rocktober Festival 2023, prepara bo pasobra e aña aki ta priminti pa supera tur expectativa. Awe nochi, den Paseo Herencia, cinco podersoso banda di rock lo uni pa crea un atmosfera inolvidabel, net na tempo pa Halloween. Si bo ta considera bo mes un amante di musica Rock, e evento aki bo no por perde.

Bo ta cla cu bo disfraz?

Cu un vibra unico y autentico, Rocktober Festival no solamente ta un otro evento di rock; e ta e mayor encuentro musical di aña na Aruba, caminda e spirito di rock ta mescla cu e atmosfera festivo di Halloween.

E bandanan cu ta conforma e constelacion di e aña aki ta un berdadero luho pa oido di cualkier amante di e genero. Entre e gruponan destaca tin Fearless Unleashed; Nosferatu; Audio Hazar, hunto cu Rodney Semerel cu a bin bek specialmente fo'i Hulanda p'e join e gran evento aki; Allied Forces y Last Song Syndrome (LSS). Nan ta priminti di cende e escenario cu nan energia y potencia.

Ticket ta disponibel cu un prijs di $50 pa entrada general y $70 pa entrada VIP. Nan ta disponibel na Citgo Boulevard, Jaced Wheels, Artitudes, Clifix of por bishita tambe e webpage www.rocknrockaruba.com. Entrada VIP ta inclui acceso exclusivo, e miho bista y experiencia dentro di e evento.

Pero Rocktober Festival no solamente ta riba musica. E aña aki e evento ta priminti di ta un experiencia completo cu tur loke e berdadero fanaticonan di rock por desea. Bo por disfruta di un ambiente cu airco pa mayor comodidad, como tambe lo tin cuminda y bebida na bon prijs, haciendo cu e experiencia ta agradabel di principio te fin. Tambe e atmosfera di Halloween lo duna un toke special n'e festival cu decoracion, disfraz y un vibe unico cu lo complementa perfectamente e spirito rockero.

Tambe e evento aki ta comprometi cu e sosten n'e talento local. E participacion di e band y artistanan di Aruba ta un parti esencial di e festival aki, dunando nan un plataforma pa destaca dilanti un audiencia mas amplio.

⟶

Rocktober Festival no ta posibel sin e sosten di e sponsornan clave manera INSAR Integrated Services Aruba; Jaced Wheels; Clifix y Aruba Trading Company cu ta fiel colaborado for di comienso di Rock 'n Rock. E aña aki ta gradici tambe e sosten di Digital View, Azul Builders y Compra, kendenan a uni pa sigura cu e experiencia ta inolvidabel.

Entre e novedadnan mas spera, ta inclui e emblematico t-shirt di e festival, diseña pa un ilustrado di Dark Art. E T-shirt aki ta presenta un espectacular "Waterdragon" cu sigur lo converti den un piesa di coleccion p'e publico.

Y pa esunnan cu gusta premio, e festival lo bay tin un variedad di doorprize. Bo tin chens di bay cu certificado di regalo fo'i Clifix, basket di producto exclusivo di Jaced Wheels y tambe Procter & Gamble di Compra, y tambe lo tin gadget electronico y hasta boter di aguardiente premium di Mil Demonios.

"Let the Rocktober Fest begin". E evento aki ningun berdadero fanatico di rock mag di perde. Nos ta topa awe nochi pa celebra rock y Halloween manera nunca antes.

RECAP WEEK 43 [PG. 40] TRENDING [PG. 44] SPORTS [PG. 48]

AWEMainta.NL

WWW.AWEMAINTA.COM ▪ 588-0022 ▪ NOTICIA@AWEMAINTA.COM ZATERDAG, 26 OKTOBER 2024

HERSTEL VAN DE ARUBAANSE ECONOMIE GEDREVEN DOOR TOERISME, INFLATIE EN GROEIENDE PRIJZEN

Herstel van de arubaanse economie gedreven door toerisme, inflatie en groeiende prijzen

IN de periode van 2017 tot 2023 heeft de Arubaanse economie verschillende uitdagingen gekend, gekenmerkt door stijgende inflatie, toenemende kosten in de woningmarkt, en een toename van de toeristenstroom die de communicatie- en gastvrijheidssector nieuw leven inblies.

Dit artikel biedt een samenvatting van de belangrijkste economische ontwikkelingen, zoals gepubliceerd in de "CBA Annual Statistical Digest 2023", en de impact op verschillende sectoren van het eiland.

Toerisme als Katalysator voor Economisch Herstel
Het toerisme speelde een cruciale rol bij het economisch herstel van Aruba in 2022. Na de COVID-19-pandemie herstelde de toeristische sector zich snel door een toename van internationale reizen, wat leidde tot een stijging in het aantal bezoekers en een hogere vraag naar verblijfplaatsen en restaurantdiensten. De hotelbezettingsgraad steeg boven de 80%, wat resulteerde in hogere inkomsten voor de hotelsector. Dit herstel werd ondersteund door gerichte marketingcampagnes gericht op bezoekers uit de VS en Europa, die een substantiële bijdrage leverden aan de toeristenaantallen.

Naast hotels profiteerden ook restaurants aanzienlijk van de terugkeer van toeristen. Het groeiende aantal bezoekers verhoogde de uitgaven in lokale eetgelegenheden, wat de bredere economische voordelen van de toeristische sector benadrukte.

Inflatie en Verstoringen in de Leveringsketen
Hoewel het toerisme bijdroeg aan economisch herstel, bleef inflatie een uitdaging voor de economie van Aruba. De inflatie bedroeg 9,1% in 2022, wat vooral werd gedreven door stijgende voedselprijzen en energiekosten.

Verstoringen in de wereldwijde leveringsketen en stijgende brandstofkosten verergerden de situatie, wat de prijzen van geïmporteerde goederen op Aruba verder opdreef. De afhankelijkheid van import maakte Aruba bijzonder kwetsbaar voor externe schokken, zoals de pandemie en de daaropvolgende energiecrisis, waardoor de kosten van levensonderhoud aanzienlijk toenamen.

De handel, zowel groothandel als detailhandel, werd ook getroffen door deze verstoringen en inflatoire druk. De stijgende kosten van brandstof en grondstoffen maakten het moeilijk voor lokale bedrijven om concurrerend te blijven, wat leidde tot volatiliteit in de prestaties van deze sectoren.

Stijgende Voedselprijzen en Huishoudelijke Lasten
Tussen 2017 en 2023 zagen Arubaanse huishoudens de kosten van voedsel en niet-alcoholische dranken aanzienlijk stijgen, met een piek van 17,4% in 2022. Deze stijging werd aangedreven door hogere importkosten als gevolg van de mondiale inflatie en stijgende transportkosten.

Basisvoedingsmiddelen, zoals granen, groenten en zuivelproducten, werden het hardst getroffen, wat vooral gezinnen met een lager inkomen trof. De hoge voedselprijzen speelden een centrale rol in de algehele inflatie op het eiland.

Ook de woningmarkt ondervond aanzienlijke prijsstijgingen, met een toename van 12% in de kosten van huur en nutsvoorzieningen in 2022. De stijging van de energieprijzen, veroorzaakt door mondiale trends, en de verstoringen in de bouwmaterialenmarkten leidden tot hogere onderhoudskosten voor woningen, wat bijdroeg aan de stijgende kosten van levensonderhoud op het eiland.

Communicatiesector Bloeit dankzij Toerisme
De heropleving van het toerisme had ook een positieve impact op de communicatiesector van Aruba. De toenemende vraag naar betrouwbare internetverbindingen en digitale diensten, zowel door toeristen als lokale bedrijven, stimuleerde investeringen in de digitale infrastructuur van het eiland. De uitbreiding van breedband- en 5G-netwerken was essentieel om aan deze groeiende vraag te voldoen, waardoor Aruba zich beter kon positioneren als een digitale hub in het Caribisch gebied.

Tussen 2017 en 2023 werd de Arubaanse economie geconfronteerd met aanzienlijke uitdagingen, zoals inflatie en stijgende kosten in de woningmarkt, terwijl het toerisme de belangrijkste motor van economisch herstel bleef. De heropleving van de toeristische sector bood cruciale steun aan andere sectoren zoals horeca en communicatie, terwijl de inflatoire druk en verstoringen in de leveringsketen de handel en het dagelijks leven bleven beïnvloeden. Door gerichte investeringen en strategische initiatieven om veerkracht op te bouwen tegen externe schokken, kan Aruba de economische volatiliteit overwinnen en een stabielere toekomst tegemoet gaan.

Bronnen: *Centrale Bank van Aruba, "Annual Statistical Digest 2023"*

Een overzicht van de politieke dynamiek op weg naar de verkiezingen

NAARMATE de verkiezingen van 6 december 2024 naderen, raakt de politieke arena in Aruba steeds verder verhit. De wekelijkse serie van Guia Electoral 2024, gepubliceerd door AWEMainta, biedt een diepgaand inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen van de afgelopen week.

In deze samenvatting lichten we de belangrijkste thema's en veranderingen binnen verschillende politieke partijen toe, waarbij de verkiezingsstrijd zich steeds meer aftekent.

1. MEP: Veranderingen binnen de grootste partij
De Movimiento Electoral di Pueblo (MEP), de grootste partij van de afgelopen twee regeringsperiodes, heeft enkele opvallende verschuivingen in de kandidatenlijst doorgevoerd. De wisseling van posities tussen Dangui Oduber en Xiomara Maduro trok veel aandacht. Oduber, een ambitieuze politicus die vaak wordt vergeleken met zijn vader Nel Oduber, lijkt zich voor te bereiden op de toekomstige leiding van de partij. Voor Maduro kan deze verandering haar positie binnen de partij verzwakken, maar zij blijft een populaire speler.

Ondanks dat MEP een solide basis heeft, zal de positie van de kandidaten voor San Nicolas en enkele recente schandalen een grote invloed hebben op de verkiezingsresultaten. Het verlies van terrein in San Nicolas kan met name problematisch zijn voor MEP, aangezien AVP dit gebied probeert te heroveren.

2. AVP: Een dramatische wijziging
De Arubaanse Volkspartij (AVP) verraste velen met een drastische verandering op de kandidatenlijst. Wendrick Cicilia werd op het laatste moment als lijsttrekker naar voren geschoven, terwijl voormalig leider Mike Eman zichzelf naar de 29e plek verplaatste. Deze verschuiving wekte verbazing en zorgde voor speculaties over de interne verdeeldheid binnen AVP. Het succes van AVP hangt nu af van zowel ervaren politici als nieuwe gezichten zoals Cicilia, die de partij weer op het juiste spoor moeten zetten.

3. Accion 21 en MAS: Kwaliteit boven kwantiteit
Twee kleinere partijen, Accion 21 en MAS, hebben besloten om met minder kandidaten de verkiezingen in te gaan, met respectievelijk 9 en 7 namen op de lijst. Accion 21, geleid door Miguel Mansur, lijkt sterk gefocust op het behouden van een kwalitatief team, terwijl MAS onder leiding van Marisol Tromp haar ervaring en strategische keuzes inzet om opnieuw voet aan de grond te krijgen in de Arubaanse politiek.

Beide partijen hebben laten zien dat ze kwaliteit boven kwantiteit verkiezen, wat een slimme zet kan zijn om meer gerichte campagnes te voeren in een steeds meer versnipperd politiek landschap.

4. RED en RAIZ: Voormalige coalitiepartners in de problemen
De ex-coalitiepartners RED en RAIZ bevinden zich in een moeilijke positie. Beide partijen, ooit cruciaal binnen de coalitie, worstelen nu om relevant te blijven. RED, geleid door Ricardo Croes, heeft te maken met een gebrek aan enthousiasme en een nalatenschap van niet-ingeloste beloften, terwijl RAIZ, zonder hun charismatische kandidaat Wever, vecht tegen een elitair imago. Beide partijen moeten hard werken om het vertrouwen van de kiezer terug te winnen.

5. De opkomst van nieuwe partijen: Futuro en LPR
Twee relatief nieuwe partijen, Futuro en LPR, beginnen een rol te spelen in het politieke landschap van Aruba. Futuro, onder leiding van Gerlien Croes, heeft een sterke start gemaakt en versterkt zich verder door de toetreding van ex-minister Geoffrey Wever. Deze mix van ervaring en nieuwe energie kan Futuro een kans geven om zetels te veroveren in de verkiezingen.

Aan de andere kant worstelt LPR onder leiding van Ryçond Santos do Nascimento met een gebrek aan sterke kandidaten en strategische diepgang, wat hun kansen aanzienlijk vermindert.

6. De strijd van de kleine partijen
Naast de grotere partijen zien we ook een intensieve strijd bij de kleinere partijen, zoals PPA, Curpa, en UPP. Veteranen zoals Otmar Oduber van PPA hebben de ervaring en naam om mogelijk een zetel te winnen, maar hij draagt vrijwel alleen de last van zijn campagne. Andere kleinere partijen, zoals Curpa onder leiding van Eric Ras, hebben sterke boodschappen, maar worstelen om een bredere aanhang te vinden.

Hoewel de strijd zwaar is voor deze kleinere partijen, kan frustratie bij de kiezers over de traditionele partijen hen een onverwachte zetel opleveren.

Een verkiezing vol verrassingen
De verkiezingen van 2024 beloven spannend te worden, met tal van politieke verschuivingen en nieuwe dynamieken. Van de interne veranderingen bij de grote partijen zoals MEP en AVP tot de groeiende invloed van kleinere partijen en nieuwkomers als Futuro, het Arubaanse politieke landschap is volop in beweging.

Kiezers zullen geconfronteerd worden met een breed scala aan keuzes, en de komende maanden zullen cruciaal zijn om te bepalen wie het vertrouwen van de bevolking kan winnen.

Nederlandse regering weert verantwoordelijkheid voor mensenrechten-schendingen op Aruba

DE Nederlandse regering heeft de beschuldigingen van Amnesty International dat Nederland medeplichtig zou zijn aan mensenrechtenschendingen op Aruba afgewezen. Volgens staatssecretaris Szabó van Koninkrijksrelaties en minister Van Asiel en Migratie is er geen grond voor deze claims. Dit blijkt uit antwoorden op vragen van Tweede Kamerlid Raoul White (GroenLinks-PvdA).

Beschuldigingen van Amnesty

Amnesty International stelde dat de Nederlandse regering indirect betrokken is bij schendingen van het non-refoulement-principe op Aruba. Dit principe houdt in dat vluchtelingen niet mogen worden uitgezet naar een land waar zij gevaar lopen. De mensenrechtenorganisatie beschuldigt Nederland van medefinanciering van beleid dat leidt tot schendingen van dit principe, vooral bij de opvang en terugkeer van Venezolaanse vluchtelingen op Aruba.

Regering Ontkent Medeverantwoordelijkheid

De Nederlandse regering wijst deze beschuldigingen resoluut af. In een reactie benadrukken staatssecretaris Szabó en minister Van Asiel en Migratie dat Nederland wel financiële steun heeft verleend aan Aruba, maar dat deze steun specifiek gericht was op de verbetering van de opvang van Venezolaanse migranten en de optimalisatie van de vreemdelingenketen. Volgens de bewindslieden blijft het asielbeleid en de naleving van mensenrechten echter een verantwoordelijkheid van de autonome landen binnen het Koninkrijk, zoals Aruba zelf.

Zij wijzen op de rolverdeling binnen het Koninkrijk der Nederlanden, zoals vastgelegd in artikel 43 van het Statuut. Hierin staat dat de landen verantwoordelijk zijn voor de fundamentele rechten en vrijheden binnen hun eigen grenzen, terwijl het Koninkrijk slechts kan ingrijpen wanneer een land structureel tekortschiet en zelf niet in staat blijkt om de mensenrechten te waarborgen.

Financiering en Samenwerking

Nederland heeft sinds 2019 verschillende vormen van financiële en technische bijstand verleend aan Aruba, gericht op het versterken van de lokale migratieprocedures en het in lijn brengen daarvan met internationale normen. Deze ondersteuning omvatte onder andere het trainen van lokale autoriteiten en het verbeteren van de besluitvorming in asielprocedures. Daarnaast werden er bewustwordingscampagnes gefinancierd, gericht op mensenhandel en opvangfaciliteiten voor kwetsbare Venezolaanse vluchtelingen, zoals slachtoffers van huiselijk geweld.

Het kabinet benadrukt dat deze steun niet gebruikt is voor deportaties van Venezolanen en dat het respect voor mensenrechten een belangrijke voorwaarde blijft in alle samenwerkingsinitiatieven. De Nederlandse Kustwacht, die een rol speelt in de regio, handelt volgens de regering ook strikt onder de bevoegdheden van lokale Arubaanse autoriteiten en heeft als taak de mensenrechten te respecteren tijdens haar operaties.

Kritiek op Het Gebrek aan Monitoring

Amnesty bekritiseert echter het gebrek aan monitoring van de Nederlandse hulp en stelt dat er onvoldoende toezicht is op de manier waarop Aruba de migranten en vluchtelingen behandelt. Volgens de organisatie heeft Nederland hierdoor niet voldaan aan zijn verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat internationale mensenrechtenstandaarden worden nageleefd. Dit zou onder meer blijken uit een zaak die momenteel in behandeling is bij het VN-Mensenrechtencomité.

De Nederlandse regering erkent het belang van monitoring maar wijst erop dat het ondersteunen van Aruba op basis van bijstandsverzoeken een landsaangelegenheid blijft. De regering stelt dat er altijd ruimte is voor nieuwe verzoeken van Aruba en dat eventuele verbeteringen in overleg zullen worden uitgewerkt.

Spanningsveld tussen Nationale en Koninkrijksverantwoordelijkheden

Het verschil in visie tussen de Nederlandse regering en Amnesty onderstreept een breder spanningsveld binnen het Koninkrijk der Nederlanden. De autonomie van Aruba botst hier met de waarborgfunctie van het Koninkrijk om fundamentele rechten te waarborgen. Hoewel Nederland kan optreden wanneer een land structureel niet in staat is om de mensenrechten te handhaven, is dit volgens de regering slechts een laatste redmiddel. Het kabinet geeft de voorkeur aan dialoog en samenwerking in plaats van directe interventie.

Deze situatie legt ook de complexiteit van de Koninkrijksverhoudingen bloot. Terwijl Nederland benadrukt dat de verantwoordelijkheid voor naleving van het non-refoulement-principe bij Aruba ligt, blijft de vraag of Nederland voldoende doet om als partner toezicht te houden en op te komen voor de rechten van vluchtelingen op de eilanden.

De afwijzing van de Nederlandse betrokkenheid bij mensenrechtenschendingen op Aruba weerspiegelt de spanningen tussen autonomie en verantwoordelijkheden binnen het Koninkrijk. Hoewel de Nederlandse regering benadrukt dat haar steun bedoeld is om de vreemdelingenketen op Aruba te verbeteren, blijft er kritiek op het gebrek aan toezicht en monitoring. De kwestie is daarmee niet alleen een juridische, maar ook een morele en politieke uitdaging die vraagt om zorgvuldige afwegingen tussen bijstand en inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van de Caribische eilanden.

Bezuinigingen op onderwijs en onderzoek bedreigen toekomstige welvaart van Nederland

DE voorgenomen bezuinigingen van het kabinet op onderwijs en onderzoek vormen een serieuze bedreiging voor de toekomstige welvaart van Nederland. Werkgeversorganisaties en universiteiten waarschuwen dat deze plannen schadelijke gevolgen zullen hebben voor de economische positie van het land. In een gezamenlijke brief roepen ze het kabinet op om juist meer te investeren in plaats van te bezuinigen, zodat Nederland concurrerend blijft op het wereldtoneel.

Ingrid Thijssen, voorzitter van VNO-NCW, de Nederlandse werkgeversorganisatie, uitte haar zorgen over de plannen. "Op lange termijn maak je dit land kapot als je te weinig investeert in onderzoek en innovatie," aldus Thijssen. Volgens haar beginnen zowel kleine als baanbrekende innovaties met onderzoek en onderwijs, en zou Nederland hiervan moeten leren door te kijken naar de Verenigde Staten. Waar de VS en Europa 25 jaar geleden nog even welvarend waren, ligt de VS nu 30 procent voor op Europa. Techgiganten als Google en Meta hebben in de VS een grote bijdrage geleverd aan de economische groei, terwijl Europa en Nederland sterk leunen op traditionele sectoren zoals de auto-industrie.

Het kabinet wil een miljard euro bezuinigen op universiteiten, wat zowel het onderwijs als het onderzoek dat zij uitvoeren hard zal raken. Daarnaast staat een bezuiniging van meer dan 25 procent op het Nationaal Groeifonds op de planning, een fonds dat investeert in onderzoek en innovatieve bedrijven. Deze bezuinigingen zijn volgens de onderwijsinstellingen en bedrijven bijzonder schadelijk voor de ambitie om Nederland als kennisland te profileren.

Afnemende Concurrentiekracht

De ambitie van het kabinet is om Nederland tot de top vijf van meest concurrerende landen ter wereld te laten behoren, maar in werkelijkheid zakt Nederland juist weg op ranglijsten voor concurrentiekracht en innovatie. Caspar van den Berg, voorzitter van de Universiteiten van Nederland (UNL), benadrukt dat andere landen zoals Duitsland en België hun investeringen in onderwijs en onderzoek juist vergroten. "In plaats van te bezuinigen, moeten we in Nederland radicaal meer investeren," aldus Van den Berg.

Het terugschroeven van de budgetten voor onderwijs en onderzoek schaadt niet alleen de economische positie van Nederland op de korte termijn, maar heeft ook langdurige gevolgen voor de innovatiekracht van het land. Van den Berg wijst erop dat onderzoek aantoont dat iedere euro die in onderwijs en onderzoek wordt geïnvesteerd, 2,5 euro oplevert. Hij noemt als voorbeeld

een internationaal softwarebedrijf dat zich in Friesland heeft gevestigd vanwege de aanwezigheid van opleidingen die direct aansluiten op de behoeften van het bedrijf. Dit draagt bij aan de economische groei van de regio en heeft onlangs geleid tot een investering van 33 miljoen euro in uitbreiding.

Structurele Gevolgen voor Universiteiten

De aangekondigde bezuinigingen van 1 miljard euro komen hard aan bij de universiteiten. Volgens Van den Berg komt dit bedrag neer op het sluiten van een grote universiteit of twee kleinere universiteiten, wat niet kan worden opgelost met een eenvoudige "kaasschaafmethode". De praktijk zal zijn dat onderzoek wordt afgestoten, wat directe gevolgen heeft voor het bedrijfsleven. "Universiteiten en het bedrijfsleven zijn nauw met elkaar verweven," zegt Van den Berg. Sectoren zoals de maakindustrie, geneesmiddelenontwikkeling, kunstmatige intelligentie en defensie werken intensief samen met universiteiten, en een deel van dat onderzoek zal naar het buitenland verhuizen als de bezuinigingen doorgaan. Wanneer dat gebeurt, is Nederland die kennis voorgoed kwijt.

Gevaar voor de Toekomstige Innovatie

De bedrijven en onderwijsinstellingen benadrukken dat de huidige bezuinigingsplannen niet alleen de economie op korte termijn zullen schaden, maar ook de toekomstige innovatiemogelijkheden van Nederland zullen beperken. Zonder voldoende investeringen in nieuwe technologieën, zoals kunstmatige intelligentie, zal Nederland achterblijven, wat op termijn leidt tot een verminderde productiviteit en welvaart. De vergrijzing van de bevolking zal bovendien zorgen voor minder mensen in het bedrijfsleven, waardoor de resterende werknemers harder moeten werken om de kosten voor de verzorgingsstaat te kunnen dekken.

Concluderend zijn de bedrijven en universiteiten eensgezind in hun oproep aan het kabinet: er moet juist meer geïnvesteerd worden in onderwijs en onderzoek om de economische en technologische toekomst van Nederland veilig te stellen. Zonder die investeringen dreigt Nederland op lange termijn zijn concurrentiepositie te verliezen, met verregaande gevolgen voor de welvaart.

Kabinet NL moet fors meer doen om klimaatdoelen 2030 te halen

HET kabinet loopt achter op het behalen van de klimaatdoelen voor 2030. Volgens het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en de Raad van State is een aanzienlijke inhaalslag nodig om de afgesproken reductie van 55% broeikasgassen ten opzichte van 1990 te bereiken. Door tegenvallende resultaten en het afzwakken van klimaatbeleid moet er tot 24 megaton meer broeikasgas worden verminderd dan nu gepland. Dit komt overeen met de jaarlijkse uitstoot van bijna twee Tata Steel-fabrieken of de volledige uitstoot van de Nederlandse veestapel.

Verschillende visies binnen de coalitie - VVD-minister Sophie Hermans, verantwoordelijk voor Klimaat en Groene Groei, benadrukt dat de klimaatdoelen voor 2030 heilig zijn en dat aanvullende maatregelen nodig zijn om deze te bereiken. Welke specifieke maatregelen ze voor ogen heeft, is nog niet duidelijk, maar Hermans heeft aangegeven dat ze snel met nieuwe voorstellen komt. Ze gelooft dat de coalitie, bestaande uit PVV, VVD, NSC en BBB, in staat is om tot een akkoord te komen.

De BoerBurgerBeweging (BBB), een belangrijke coalitiepartner, pleit echter voor een heroverweging van de strategie. BBB-Kamerlid Henk Vermeer benadrukt dat het huidige beleid hapert en dat een 'pitstop' nodig is om de koers te evalueren. Volgens Vermeer heeft het weinig zin om vast te houden aan onhaalbare doelen zonder na te denken over realistische aanpassingen.

Druk vanuit adviesorganen - Het Planbureau voor de Leefomgeving en de Raad van State dringen aan op snelle en doordachte maatregelen om verdere vertraging te voorkomen. PBL-onderzoeker Jaco Stremler waarschuwt voor een te eenzijdige aanpak, en benadrukt dat verschillende sectoren, zoals de landbouw, industrie en transport, moeten bijdragen. Grootschalige maatregelen zoals CO2-opslag of het van het gas afhalen van alle Nederlandse gebouwen kunnen helpen, maar zijn op zichzelf niet genoeg om de doelen te halen.

Beide instanties bekritiseren ook het zogenoemde 'jojo-beleid' van de overheid. Het voortdurende wijzigen van maatregelen, zoals het afschaffen van salderen voor zonne-energie en het invoeren van vrijwillige in plaats van verplichte hybride warmtepompen, schaadt volgens hen het vertrouwen en de bereidheid tot investeringen.

Maatregelen in de pijplijn - Het kabinet overweegt verschillende maatregelen om de klimaatdoelen dichterbij te brengen. Zo wordt er gewerkt aan de bouw van 50.000 extra transformatorhuisjes om het overbelaste elektriciteitsnet te verlichten. Daarnaast wil de regering het elektriciteitsverbruik over de dag beter spreiden door bijvoorbeeld het opladen van elektrische auto's op piekmomenten financieel te stimuleren.
Ook moeten er maatwerkafspraken komen met grote vervuilers, een maatregel die op brede steun in de coalitie kan rekenen en snel enkele megatonnen aan uitstoot zou kunnen besparen.

Hoewel er al plannen in ontwikkeling zijn, waarschuwt de Raad van State dat Nederland vijf jaar achterloopt en dat er in korte tijd veel moet gebeuren om de doelstellingen van 2030 te halen. De vraag is of de huidige coalitie, gezien de interne verdeeldheid, in staat is de noodzakelijke stappen te zetten zonder het politieke draagvlak verder te verliezen.

Tien Nederlandse restaurants ontvangen voor het eerst een Michelinster

OP maandag 7 oktober 2024 hebben tien Nederlandse restaurants voor het eerst een Michelinster gekregen. De toekenning van de sterren werd bekendgemaakt tijdens de horecavakbeurs BBB, waar Michelinsterren worden uitgereikt aan restaurants die koken op hoog gastronomisch niveau. Met de nieuwe sterren telt Nederland nu in totaal 102 restaurants met ten minste één Michelinster. Daarnaast is De Librije in Zwolle opnieuw het enige restaurant met drie sterren, de hoogste onderscheiding binnen de culinaire wereld.

Nieuwe sterrenrestaurants in Nederland
Michelin beloonde dit jaar tien nieuwe eetgelegenheden met een ster. Deze sterren zijn een erkenning van de hoge kwaliteit van hun keuken en maken deze restaurants een bezoek waard. Tot de nieuwe sterrenrestaurants behoren onder andere Affect in Zwolle, Lutum in Wijk bij Duurstede en Showw in Amsterdam. Met de toevoeging van deze tien nieuwe sterrenrestaurants heeft Nederland nu in totaal 122 sterrenrestaurants.

Een Michelinster is een prestigieuze onderscheiding in de culinaire wereld. Eén ster betekent dat het restaurant een stop waard is, twee sterren geven aan dat de keuken van uitstekende kwaliteit is en een omweg waard, en drie sterren worden toegekend aan restaurants met uitzonderlijke kwaliteit die een reisbestemming op zich vormen.

Inter Scaldes krijgt opnieuw sterren
Een bijzondere vermelding gaat dit jaar naar restaurant Inter Scaldes in het Zeeuwse Kruiningen. Dit restaurant had in het verleden drie sterren, maar raakte die kwijt toen chef-kok Jannis Brevet vorig jaar vertrok. Zijn opvolger, Jeroen Achtien, heeft binnen een jaar twee van de drie sterren weten terug te verdienen. Hiermee komt het totale aantal restaurants met twee Michelinsterren in Nederland op negentien.

De Librije blijft koploper
Het bekende restaurant De Librije in Zwolle, onder leiding van Jonnie en Thérèse Boer, blijft het enige Nederlandse restaurant met drie sterren. De Librije kreeg zijn eerste Michelinster in 1993 en wist in 2004 de felbegeerde derde ster te bemachtigen, een prestatie die ze tot op heden weten te behouden. Tijdens de uitreiking gaven Jonnie en Thérèse Boer aan dat het harde werken loont, en dat het runnen van een driesterrenrestaurant nog steeds "het mooiste is wat er is."

Groene Michelinsterren voor duurzame restaurants
Naast de reguliere Michelinsterren reikt Michelin ook groene

sterren uit, een onderscheiding voor restaurants die zich inzetten voor duurzaamheid. Dit jaar hebben acht restaurants in Nederland zo'n groene ster ontvangen, waaronder Flores in Nijmegen en Heimat in Utrecht. Deze groene sterren benadrukken het belang van duurzaam ondernemen in de culinaire wereld en worden steeds vaker gezien als een extra vorm van erkenning.

Nederlandse gastronomie blijft groeien
De uitreiking van de Michelinsterren toont aan dat de Nederlandse gastronomie in de lift zit. Het aantal sterrenrestaurants groeit gestaag, en met de nadruk op duurzaamheid door de groene sterren, blijft Nederland een belangrijke speler in de internationale culinaire wereld. Deze onderscheiding biedt niet alleen erkenning aan de chefs en hun teams, maar draagt ook bij aan de aantrekkingskracht van Nederland als culinaire bestemming.

Winnaars één **Michelinster 2024:**
- 1857, Roosendaal (Noord-Brabant)
- Affect, Zwolle (Overijssel)
- Demain, Cadzand (Zeeland)
- Joann, Enschede (Overijssel)
- Lutum, Wijk bij Duurstede (Utrecht)
- Odille, Sint-Oedenrode (Noord-Brabant)
- Sabero, Leende (Noord-Brabant)
- Showw, Amsterdam (Noord-Holland)
- Triptyque, Wateringen (Zuid-Holland)
- Zenith, Apeldoorn (Gelderland)

Met deze nieuwe toevoegingen blijft Nederland een gevarieerd culinair landschap bieden, waarbij kwaliteit, innovatie en duurzaamheid centraal staan.

Toename van allergieën in Nederland

1 op de 5 Nederlanders had een allergie in 2023

HET percentage Nederlanders dat aangeeft een allergie te hebben, is gestegen van 18% in 2014 tot 21,1% in 2023. Dit blijkt uit de Gezondheidsenquête van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Vooral onder jongvolwassenen is een allergie veelvoorkomend, met de hoogste concentratie bij 25- tot 35-jarigen. Daarnaast blijkt uit de enquête dat allergieën vaker worden gerapporteerd door vrouwen en stedelingen.

Stijging van het aantal mensen met allergieën

Sinds 2014 wordt er in de CBS Gezondheidsenquête gevraagd of mensen last hebben van een allergie, zonder dat daarbij wordt gespecificeerd om welk type allergie het gaat. Het aandeel mensen dat bevestigt een allergie te hebben, laat sindsdien een gestage stijging zien. In 2014 gaf 17,9% van de bevolking aan allergisch te zijn, terwijl dit in 2023 is toegenomen tot 21,1%. De grootste stijging vond plaats in de jaren tussen 2016 en 2019, toen het percentage steeg van 18,2% naar 20%.

Allergieën per leeftijdsgroep

Allergieën komen het meest voor bij jongvolwassenen. In de leeftijdsgroep van 25 tot 35 jaar gaf 29% van de respondenten aan een allergie te hebben. Dit aandeel loopt op vanaf de vroege kindertijd, waarbij 8% van de 0- tot 4-jarigen in 2022/2023 aangeeft last te hebben van een allergie. Het percentage stijgt met de leeftijd en bereikt een piek bij dertigers. Na het dertigste levensjaar neemt het aantal mensen met een allergie langzaam af, waarbij slechts 10% van de 75-plussers in de enquête een allergie rapporteert.

Verschillen tussen mannen en vrouwen

Uit de cijfers blijkt dat er aanzienlijke verschillen zijn tussen mannen en vrouwen als het gaat om allergieën. Tot de leeftijd van 15 jaar hebben jongens vaker een allergie dan meisjes, met een verschil van 8,4 procentpunten in de leeftijdsgroep van 10 tot 15 jaar. Tussen de 15 en 20 jaar zijn de percentages vrijwel gelijk. Na de leeftijd van 20 jaar komt een allergie juist vaker voor bij vrouwen. Zo zegt 29,4% van de vrouwen tussen de 45 en 50 jaar een allergie te hebben, tegenover 19,8% van de mannen in dezelfde leeftijdsgroep.

Invloed van stedelijkheid

Daarnaast blijkt uit de Gezondheidsenquête dat allergieën vaker voorkomen bij mensen die in stedelijke gebieden wonen. In zeer sterk stedelijke gemeenten gaf 23,6% van de bewoners aan een allergie te hebben, terwijl dit percentage bij inwoners van niet-stedelijke (plattelands)gemeenten lager ligt, op 16,7%. Deze trend toont aan dat stedelijke factoren mogelijk bijdragen aan de toename van allergieën. Mogelijke oorzaken hiervoor zouden kunnen liggen in factoren zoals luchtvervuiling en het ontbreken van contact met een natuurlijke leefomgeving, al is dit niet specifiek onderzocht in de enquête.

Het aantal Nederlanders dat een allergie heeft, blijft stijgen, met 21% van de bevolking die in 2023 aangaf allergisch te zijn. Vooral jongvolwassenen, vrouwen, en stedelingen lijken vaker last te hebben van allergieën.

Hoewel het onderzoek geen specifieke allergieën uitlicht, geeft de trend aan dat allergieën een steeds groter gezondheidsprobleem vormen in Nederland. Meer onderzoek is nodig om de exacte oorzaken en typen allergieën beter te begrijpen en mogelijk preventieve maatregelen te treffen.

Bronnen:

- *CBS Gezondheidsenquête (2022/2023)*
- *StatLine - Gezondheid en zorggebruik*

AI detecteert online haat veel beter dan mensen

Rechtse berichten overtreffen linkse

HAATZAAIERIJ op sociale media vormt een steeds groter probleem dat bijdraagt aan politieke polarisatie en de marginalisering van kwetsbare groepen. Om dit probleem aan te pakken, hebben onderzoekers een nieuw AI-model ontwikkeld dat veel beter in staat is om online haat te detecteren dan menselijke experts. Dit Multi-task Learning-model (MTL) is ontworpen om nauwkeuriger en consistenter haatdragende berichten te identificeren door te trainen op meerdere datasets en verschillende definities van haat te gebruiken.

Waarom AI Nodig is

Volgens Marian-Andrei Rizoiu, hoofd van het Behavioural Data Science Lab aan de University of Technology Sydney (UTS), zijn traditionele AI-modellen beperkt doordat ze vaak getraind zijn op slechts één dataset. Dit leidt tot inconsistenties wanneer deze modellen geconfronteerd worden met nieuwe of afwijkende data. Het MTL-model daarentegen werkt met meerdere datasets tegelijk, waardoor het een breder spectrum van haatzaaiende taal kan herkennen.

Een van de problemen met menselijke labelaars, die worden ingezet om data te classificeren, is dat dit proces traag, duur en vaak bevooroordeeld is. Deze menselijke vooroordelen beïnvloeden de uiteindelijke definities van haat in de modellen. Het MTL-model pakt dit aan door te trainen op verschillende kleinere datasets, waardoor de vooroordelen worden uitgemiddeld en het model een meer genuanceerde en brede definitie van haat kan hanteren.

Testen van het Model

Het MTL-model werd getest op een dataset van 300.000 tweets van 15 Amerikaanse publieke figuren, waaronder voormalige presidenten, conservatieve politici en extreemrechtse complottheoretici. Uit deze analyse bleek dat haatdragende en beledigende tweets voornamelijk afkomstig waren van rechtse accounts. Van de 5299 beledigende berichten, waren er 5093 afkomstig van rechtse personen, vaak met thema's zoals vrouwenhaat en islamofobie. Deze haatvolle uitlatingen namen vaak toe vlak voor verkiezingen en daalden kort na de uitslag, om vervolgens weer toe te nemen.

Hoewel rechtse figuren de meeste haatdragende tweets verspreidden, bleek dat ook linksgeoriënteerde mensen beledigende taal gebruikten. Volgens Rizoiu was dit een verrassing, aangezien deze berichten niet altijd als haatzaaiend werden beschouwd volgens traditionele definities. Toch waren deze berichten vaak kwetsend en beledigend. Dit laat zien hoe moeilijk het is om haatzaaierij eenduidig te definiëren.

Wat is Haatzaaierij?

De Verenigde Naties definiëren haatzaaierij als elke vorm van

communicatie – in spraak, schrift of gedrag – waarin iemand of een groep wordt aangevallen of gediscrimineerd op basis van identiteit, zoals ras, religie, geslacht of etniciteit. Het MTL-model was in staat om onderscheid te maken tussen haatdragende berichten en andere beledigende content, zoals intimidatie en pesterijen. De belangrijkste doelwitten van haat waren politiek, religie, ras en etniciteit. Vooral zwarte mensen, Arabieren, Joden, vrouwen, vluchtelingen en immigranten werden het vaakst slachtoffer van online haat.

Haat Verpakt als Humor

Een complexere vorm van haatzaaierij is wanneer haat wordt verpakt als humor of sarcasme. Dit maakt het voor traditionele modellen moeilijk om het als haat te herkennen. Het MTL-model is echter beter uitgerust om deze subtiele vormen van haat te detecteren, dankzij de bredere datasets waarop het is getraind. Dit helpt om het aantal zogenaamde "false positives" (berichten die onterecht als haat worden gemarkeerd) te verminderen.

Rizoiu benadrukt dat er altijd een dunne lijn zal zijn tussen vrijheid van meningsuiting en haatzaaierij. Terwijl haat soms openlijk wordt geuit via scheldwoorden, kan het ook implicieter zijn door middel van ironie of grapjes. Het MTL-model is ontworpen om deze variaties te herkennen zonder de vrijheid van meningsuiting te schaden.

Toekomstige Aanpak van Online Haat

Het MTL-model biedt een veelomvattende en effectieve aanpak om online haat beter te detecteren. Door een breder scala aan haatdragende content te identificeren, kan het bijdragen aan het verminderen van polarisatie in de samenleving. De ontwikkeling van dit soort technologie is echter slechts de eerste stap. Het is essentieel om voortdurend de balans te bewaren tussen het tegengaan van haat en het waarborgen van vrijheid van meningsuiting.

Bron: "Generalizing Hate Speech Detection Using Multi-Task Learning: A Case Study of Political Public Figures" - Computer Speech & Language. Interview met Marian-Andrei Rizoiu, hoofd van het Behavioural Data Science Lab aan de University of Technology Sydney (UTS).

Je badkamer:

Een verrassend thuis voor onbekend microscopisch leven

ALS je denkt aan een douchekop of tandenborstel, denk je waarschijnlijk aan schoonmaken en hygiëne. Maar volgens recent onderzoek zitten deze alledaagse voorwerpen vol met leven – microscopisch leven om precies te zijn. Wetenschappers hebben namelijk honderden, tot nu toe onbekende virussen gevonden op onze douchekoppen en tandenborstels. Maar geen paniek, deze virussen vormen geen bedreiging voor de mens.

Het gaat om bacteriofagen, een type virus dat zich richt op bacteriën in plaats van op mensen of dieren. Deze virussen hebben de fascinerende eigenschap dat ze bacteriën infecteren en vernietigen. Onderzoekers ontdekten meer dan 600 verschillende soorten bacteriofagen, en wat vooral opviel, was dat elke tandenborstel en douchekop een unieke verzameling van deze virussen had. “Het aantal virussen dat we hebben gevonden is ronduit spectaculair,” aldus Erica Hartmann, hoofdauteur van de studie.

Een nieuwe bron van medicijnen?
Een deel van deze virussen kan zelfs nuttig zijn. Er werden namelijk veel mycobacteriofagen ontdekt – virussen die gespecialiseerd zijn in het infecteren van mycobacteriën, de veroorzakers van ziekten zoals tuberculose en lepra. Hartmann geeft aan dat deze virussen potentieel een rol kunnen spelen in toekomstige medische toepassingen. Ze zouden bijvoorbeeld ingezet kunnen worden om bacteriële ziekten te bestrijden die resistent zijn tegen antibiotica.

Deze ontdekking geeft hoop in de strijd tegen hardnekkige ziekten. Wetenschappers onderzoeken nu of bacteriofagen op grote schaal verspreid kunnen worden via bijvoorbeeld het rioolsysteem of kunnen worden verwerkt in nieuwe medicijnen om de volksgezondheid te verbeteren.

Geen reden voor zorgen
Misschien denk je nu met afschuw aan je tandenborstel vol virussen, maar volgens Hartmann is dat nergens voor nodig. “Bacteriofagen infecteren bacteriën, niet mensen, dus er is geen gevaar voor onze gezondheid,” stelt ze gerust. In feite kunnen veel microben, die overal om ons heen leven, zelfs goed voor ons zijn . Onze lichamen zijn gewend aan deze microscopische wereld, en het hebben van een gezonde balans aan bacteriën en virussen is essentieel voor ons immuunsysteem.

Hartmann waarschuwt juist voor overmatig schoonmaken. Het frequent gebruik van ontsmettingsmiddelen kan onze blootstelling aan microben verminderen, wat ons immuunsysteem negatief beïnvloedt. Bovendien zijn deze middelen niet perfect: een deel van de bacteriën overleeft, wat kan bijdragen aan de ontwikkeling van resistente bacteriën – een groeiend probleem wereldwijd.

Samenwerken met microben
Deze bevindingen benadrukken het belang van onze relatie met microben. In plaats van te proberen om elk spoor van bacteriën of virussen te verwijderen, zouden we kunnen leren samenleven met hen.

Door beter te begrijpen hoe deze microben werken en hoe ze ons lichaam beïnvloeden, kunnen we slimme keuzes maken over hoe we onze omgeving onderhouden. Misschien leiden deze inzichten zelfs tot nieuwe revolutionaire ontdekkingen, bijvoorbeeld in de vorm van behandelingen tegen antibioticaresistente infecties.

Je badkamer blijkt dus niet alleen een plek van ontspanning, maar ook een boeiende wereld vol microscopisch leven dat ons kan helpen om gezonder te blijven. Dus, voordat je naar de desinfectiespray grijpt, bedenk dat sommige van deze onzichtbare bewoners misschien wel je bondgenoten zijn.

Bronvermelding
“Phage communities in household-related biofilms correlate with bacterial hosts but do not associate with other environmental factors” - Erica Hartmann et al., 2024.

Recap Week 43

Aruba Vertraagt Voortgang van Koninkrijksconferentie

DE Koninkrijksconferentie, gepland voor maart 2024, is uitgesteld door bezwaren van de Arubaanse regering, zo blijkt uit een brief van de Nederlandse staatssecretaris Zsolt Szabó. Nederland uitte hierin scherpe kritiek op het uitstel, dat te wijten is aan Arubaanse bezwaren met betrekking tot financiële supervisie en de herfinanciering van COVID-19-leningen. Nederland, Curaçao en Aruba hadden een concept-protocol opgesteld om de structuur en organisatie van de conferentie vast te leggen. Terwijl Nederland en Curaçao het protocol ondertekenden, heeft Aruba dit uitgesteld, in afwachting van verdere financiële ontwikkelingen binnen het Koninkrijk. Hierdoor kon het protocol nog niet aan Sint Maarten worden voorgelegd. Nederland ziet Aruba's weigering als zorgwekkend, vooral omdat de afspraken rond financiële hervormingen cruciaal zijn voor de stabiliteit en het herstel van de Caribische landen. Szabó benadrukte dat de conferentie een essentieel platform is voor gezamenlijke samenwerking, en dat Nederland vastbesloten is de conferentie opnieuw te plannen zodra de omstandigheden dat toelaten.

Kabinet Schoof Schrapt Subsidie voor Caribische Eilanden

HET kabinet onder leiding van premier Schoof heeft besloten om de eerder aangekondigde subsidie voor de Caribische eilanden te schrappen. Deze subsidie, aangekondigd in juni 2024, had als doel de duurzame economische ontwikkeling van Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Saba en Sint Eustatius te ondersteunen. Het plan zou een bedrag van 130 miljoen euro uit het Nationaal Groeifonds omvatten.

In plaats van de subsidie door te zetten, heeft het kabinet gekozen om drie specifieke projecten te financieren met een totaalbudget van 80 miljoen euro. Deze projecten omvatten de bouw van een haven op Saba, verbetering van voedselveiligheid op de eilanden en verbetering van wegen op Bonaire. Critici wijzen op de verschuiving van lange termijn investeringen naar kortetermijnprojecten en het ontbreken van een duidelijke verklaring voor het annuleren van de subsidie. Hierdoor blijft het onzeker hoe de eilanden hun duurzame economische groei zullen bevorderen zonder de eerder beloofde fondsen.

Nederland Wil Herziening van Rechtsstaatsteun aan Aruba

DE Nederlandse staatssecretaris voor Koninkrijksrelaties, Zsolt Szabo, en minister van Justitie, David van Weel, hebben een verzoek ingediend bij de Tweede Kamer om de betrokkenheid van Nederland bij de rechtsstaat in Aruba, Curaçao en Sint Maarten te herzien. In hun brief, getiteld "Herijking Nederlandse inzet in de rechtsstaat van Aruba, Curaçao en Sint Maarten", wordt gevraagd om de situatie rond mensenrechten, goed bestuur en het juridische systeem in deze gebieden te evalueren. De aanleiding hiervoor zijn recente ontwikkelingen, waaronder zorgen over de onafhankelijkheid en het functioneren van het rechtsstelsel in Aruba. Dit volgt op twijfels over bepaalde juridische procedures en de uitvoering van gerechtelijke macht in de regio. Szabo en Van Weel benadrukken het belang van een sterke rechtsstaat voor de stabiliteit van de Caribische landen en roepen op tot diepgaande evaluaties van het systeem om het vertrouwen van de burgers te waarborgen.

Greenwashing in de Printmedia:

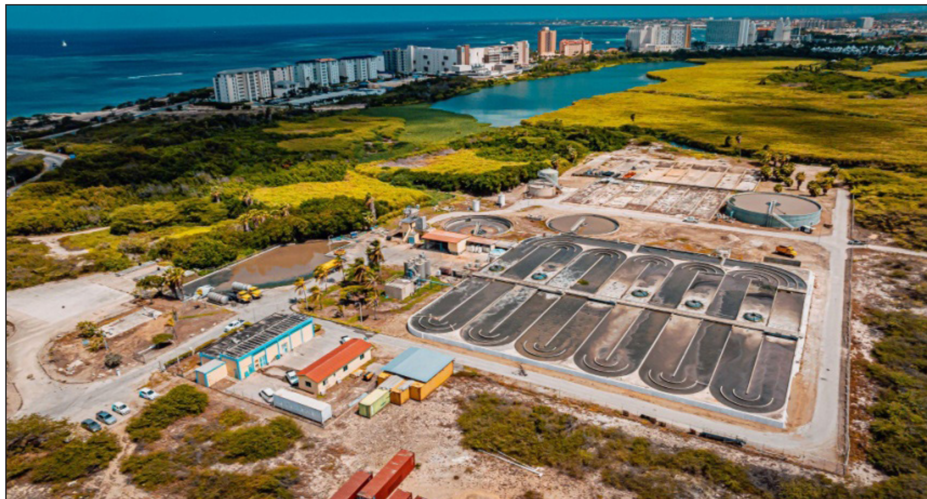
Bedrijven Blijven Milieuvervuiling Steunen

IN een tijdperk van digitale dominantie en milieubewustzijn blijft de aanhoudende steun voor printmedia door zogenaamd "groene" bedrijven een flagrante vorm van hypocrisie. Hoewel digitale, milieuvriendelijke alternatieven beschikbaar zijn, blijven veel kranten bestaan dankzij marketingbudgetten van bedrijven en NGO's die zichzelf promoten als duurzame leiders. Printmedia draagt aanzienlijk bij aan ontbossing, energieverbruik en koolstofuitstoot. Ondanks inspanningen voor recycling blijft de ecologische voetafdruk van geprinte kranten enorm. Bedrijven die hun duurzame imago promoten, blijven toch adverteren in deze milieuvervuilende media, wat hun "groene" beloftes ondermijnt.

De voorkeur voor printadvertenties komt voort uit een gevoel van vertrouwen en prestige, vooral gericht op oudere doelgroepen. Toch toont dit de misleiding van greenwashing, waar merken duurzaamheid claimen terwijl ze praktijken financieren die de planeet schaden. Bedrijven en NGO's moeten echte veranderingen omarmen en stoppen met het ondersteunen van schadelijke industrieën om geloofwaardig te blijven.

AHATA in Dialoog met Utilities Aruba over Verbeteringen RWZI Bubali

DE Aruba Hotel & Tourism Association (AHATA) heeft een bijeenkomst gehouden met de directie van Utilities Aruba N.V. om de voortgang te bespreken van de verbeterplannen voor de RWZI-waterzuiveringsinstallatie in Bubali. Al jaren dringt AHATA aan op een oplossing voor de beperkte capaciteit van de installatie, die het toegenomen volume van afvalwater niet kan verwerken. De verantwoordelijkheid voor Aruba's afvalwaterbeheer ligt nu bij de nieuwe staatsonderneming AWSS N.V., onderdeel van Utilities Aruba. Gebrek aan investeringen in de afgelopen decennia heeft geleid tot risico's voor de kust en stranden bij Eagle Beach en Palm Beach. Met de aankomende toeristische hoogseizoen en de opening van twee nieuwe hotels in de buurt, benadrukte AHATA de urgentie voor een permanente oplossing. Utilities Aruba N.V. presenteerde tijdens de bijeenkomst een gedetailleerde uitleg over de geplande verbeteringen en tijdlijnen. AHATA blijft actief in dialoog om een duurzame oplossing te bevorderen voor Aruba's belangrijkste industrie.

A.T.A. Deelt Toerismecijfers van September 2024

AAN het eind van september 2024 deelde de Aruba Tourism Authority (A.T.A.) de resultaten van de "Local Sentiment" enquête. Uit de enquête blijkt dat 68% van de deelnemers toerisme als essentieel voor de economie beschouwt, terwijl 75% van degenen die in de sector werken tevreden is. Toch uitte 32% zorgen over de druk op infrastructuur en milieu.
In september 2024 ontving Aruba 98.285 "stayover" gasten, een stijging van 5,7% ten opzichte van september 2023. Noord-Amerika blijft de grootste markt, met 75,2% van de bezoekers, gevolgd door Latijns-Amerika (15,9%) en Europa (6,1%). A.T.A. benadrukt de noodzaak om een balans te vinden tussen economische groei en duurzaam toerisme, met focus op "High Value-Low Impact". Aruba blijft een topbestemming in het Caribisch gebied, maar er is groeiende aandacht voor milieuvriendelijk toerisme om de natuurlijke en culturele rijkdommen van het eiland te behouden.

Premier van Aruba Neemt Portefeuille Onderwijs en Sport Over

TIJDENS een persconferentie op maandag 21 oktober 2024 kondigde premier Evelyn Wever-Croes aan dat zij tijdelijk de portefeuille Onderwijs en Sport zal overnemen na het aftreden van minister Endy Croes. De gouverneur heeft het ontslag van de minister inmiddels geaccepteerd. Wever-Croes, die ook verantwoordelijk is voor Algemene Zaken, Innovatie, Overheidsorganisatie, Infrastructuur en Ruimtelijke Ordening, neemt de extra verantwoordelijkheden op zich voor de demissionaire periode van haar kabinet. Ze benadrukte dat haar prioriteit ligt bij het herstellen van rust in het onderwijs en de sportsector, terwijl de lopende hervormingen worden voortgezet. De premier zal de komende dagen vergaderen met schooldirecteuren en besturen om ervoor te zorgen dat het werk ononderbroken doorgaat. Ze beloofde haar uiterste best te doen om de stabiliteit te waarborgen, zodat leerlingen en sporters geen negatieve gevolgen ondervinden van recente politieke ontwikkelingen.

Raad van State Viert 70 Jaar Statuut van het Koninkrijk met Advies

OP vrijdag 18 oktober 2024 overhandigde Thom de Graaf, vicevoorzitter van de Raad van State van het Koninkrijk, een speciaal advies ter gelegenheid van het 70-jarig bestaan van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden aan David Kock, voorzitter van de Raad van Advies.
Dit advies is opgesteld in samenwerking met de adviesraden van het Caribische deel van het Koninkrijk. Het document behandelt langlopende kwesties zoals mensenrechten, goed bestuur, consensusrijkswetten, onderlinge regelingen, democratisch tekort en onafhankelijke geschillenbeslechting.
Het advies biedt een moderne interpretatie van de artikelen in het Statuut en benadrukt het belang van samenwerking binnen het Koninkrijk. Het document is bedoeld om toekomstige uitdagingen aan te pakken en de samenwerking binnen het Koninkrijk te versterken.
Het volledige advies is beschikbaar op de website van de Raad van State: www.raadvanstate.nl.

Succesvolle Officiële Bezoek van Surinaamse President aan Aruba Versterkt Bilaterale Samenwerking

HET officiële werkbezoek van de president van Suriname, S.E. Chandrikapersad Santokhi, aan Aruba is succesvol afgerond. Tijdens dit ééndaagse bezoek hebben beide landen belangrijke stappen gezet om hun bilaterale banden te versterken. Een hoogtepunt was de ondertekening van een Memorandum of Understanding (MOU) tussen de premier van Aruba en de Surinaamse minister van Buitenlandse Zaken en Handel. De MOU richt zich op samenwerking op het gebied van economie, handel, logistiek, milieu, onderwijs, cultuur en gezondheidszorg. Daarnaast werd ook aandacht besteed aan gezamenlijke inspanningen tegen georganiseerde misdaad, terrorisme en drugshandel.

Dit bezoek markeert een belangrijke stap in de verdere versterking van de vriendschappelijke en diplomatieke relaties tussen Aruba en Suriname, met positieve vooruitzichten voor toekomstige samenwerking en duurzame economische groei. Het Directie Buitenlandse Betrekkingen bedankt alle betrokkenen voor hun bijdrage aan het succes van dit bezoek.

Wet voor Nationaal Statistisch Systeem

OP 22 oktober 2024 keurde de Ministerraad de nieuwe wet goed die de oprichting van het Nationaal Statistisch Systeem (NSS) van Aruba mogelijk maakt. Deze wet, die nu naar de Raad van Advies gaat, voorziet in de productie van officiële statistieken van hoge kwaliteit over economische, demografische, sociale en milieuaspecten. Het systeem zal de basis vormen voor een goed geïnformeerde samenleving en een duurzaam economisch beleid. Het NSS is een samenwerking tussen het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en andere overheidsinstanties. Het heeft als doel betrouwbare en actuele statistische gegevens te produceren die essentieel zijn voor beleid en besluitvorming. Het systeem voldoet aan internationale normen en waarborgt de onafhankelijke en transparante publicatie van gegevens. Het project wordt ondersteund door fondsen uit het Landspakket, in samenwerking met Nederland, en technische assistentie van de Verenigde Naties. Na goedkeuring door het parlement zal het CBS verantwoordelijk zijn voor de coördinatie.

Aruba Richt Raad Voor Ouderen Op ter Bevordering van Ouderenparticipatie

ARUBA heeft de oprichting van de Raad Voor Ouderen (RAVO) aangekondigd als onderdeel van het streven om de participatie en het welzijn van ouderen te bevorderen. De RAVO is tot stand gekomen na een langdurig proces en dient als een adviesorgaan dat zich richt op de belangen van ouderen in de samenleving. De raad zal zich inzetten voor het stimuleren van ouderenparticipatie, het monitoren van nationale en internationale ontwikkelingen op het gebied van welzijn en pensioenen, en het adviseren van de Arubaanse overheid over relevante wet- en regelgeving. Met de oprichting van de RAVO, in samenwerking met de Directie Ouderenzaken, wordt gewaarborgd dat ouderen een stem krijgen in kwesties die hun welzijn en zorg betreffen. Dit initiatief draagt bij aan een inclusieve samenleving waarin ouderen actief kunnen deelnemen en hun rechten beschermd worden.

Protestantse Kerk Organiseert Benefietconcert voor Restauratie

DE Protestantse Kerk van Aruba organiseert samen met het Coro da CaPo onder leiding van Catherine Provence-Hanrath een benefietconcert op zondag 27 oktober 2024 om 19.00 uur. Het concert vindt plaats in de historische Kerk 1846 aan de Wilhelminastraat in Oranjestad, de oudste kerk van Aruba. De toegang tot het concert is gratis, en bezoekers worden uitgenodigd om een donatie te doen ter ondersteuning van de renovatie en het onderhoud van het iconische kerkgebouw. Tijdens het concert zullen bekende liederen in het Papiaments en enkele kerstliederen worden uitgevoerd. Donaties kunnen worden overgemaakt naar het rekeningnummer van de Protestantse Gemeente van Aruba (Aruba Bank: 16 18 032) onder vermelding van “Renovatie/ Maintenantie Kerki 1846, Benefietconcert 27-10-2024”. Het evenement biedt een unieke kans om te genieten van muziek en tegelijkertijd bij te dragen aan het behoud van Aruba’s cultureel erfgoed.

Uitnodiging voor Inschrijving Sinterklaasintocht 2024

MINISTER van Cultuur Xiomara Maduro, in samenwerking met de Commissie Viering Nationale Dagen (CCDN), nodigt alle Sint- en Pietengroepen uit om zich in te schrijven voor de Sinterklaasintocht 2024. Groepen die willen deelnemen aan dit jaarlijkse evenement, kunnen zich aanmelden via WhatsApp op nummer 593-6187 om alle benodigde informatie te ontvangen.

De deadline voor inschrijving is dinsdag 30 oktober 2024. Dit is een geweldige kans voor groepen om deel te nemen aan een geliefd evenement dat jaarlijks vele gezinnen samenbrengt. Zorg dat uw groep tijdig is ingeschreven om deel uit te maken van deze feestelijke viering van de aankomst van Sinterklaas.

Aruba Bank Introduceert Afspraak Systeem voor Verzekeringsdiensten

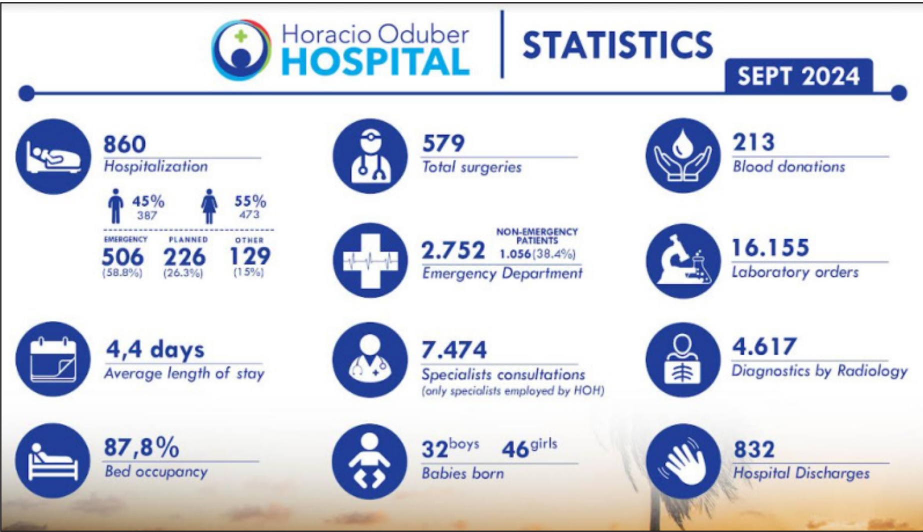
ARUBA Bank informeert haar klanten dat vanaf nu alle verzekeringsdiensten op afspraak zullen plaatsvinden via het eAppointment-systeem. Dit systeem is ontworpen om klanten een efficiënte en persoonlijke service te bieden door een directe afspraak met een van de verzekeringsmedewerkers van de bank. Belangrijke informatie over het eAppointment-systeem: Alle verzekeringsconsultaties vereisen een afspraak via het systeem. Klanten krijgen de garantie dat al hun vragen en behoeften grondig worden behandeld. Door een afspraak te maken, vermijdt u wachttijden en kunt u een tijd kiezen die past bij uw schema. Klanten kunnen hun afspraak eenvoudig plannen via de website: https://arubabank.com/eAppointment. Voor meer informatie of hulp met het eAppointment-systeem, kunt u contact opnemen met het Contact Center van Aruba Bank via 527-7777.
Plan vandaag nog uw afspraak voor een efficiënte en punctuele service.

A.T.A. richt zich op nieuwe markten in Europa, waaronder Zwitserland

DE Aruba Tourism Authority (A.T.A.) heeft recent belangrijke vergaderingen gehouden in Europa, gericht op het versterken van toeristische promotie en samenwerking. Onder leiding van CEO Ronella Croes en Chief Marketing Officer Sanju Luidens, werden onder andere de plannen voor 2025 en strategische samenwerkingen besproken met partners zoals KLM en TUI. Tijdens een vergadering met KLM werden nieuwe mogelijkheden verkend om Aruba als voorkeursbestemming te promoten in Nederland en Europa. Aandachtspunten waren onder andere de capaciteit van vluchten en mogelijke verbeteringen, zoals de introductie van premium comfortclass.

Een nieuwe focus ligt ook op Zwitserland, waar in Zürich gesprekken zijn gevoerd om directe vluchten naar Aruba mogelijk te maken en verbindingen te leggen met andere Europese markten. Daarnaast werd met partners als TUI gesproken over verdere promotiekansen, met name gericht op het aantrekken van kwalitatief hoogwaardig toerisme, zoals golfers.

Horacio Oduber Hospital presenteert cijfers voor september 2024

HET Horacio Oduber Hospital (HOH) deelt opnieuw belangrijke statistieken voor september 2024, in het kader van transparantie en vertrouwen. In deze maand werden 860 patiënten opgenomen, waarvan 58,8% via de spoedeisende hulp. De gemiddelde opnameduur bedroeg 4,4 dagen, iets korter dan in augustus. De bedbezetting was 87,8%, en er vonden 579 operaties plaats. De afdeling Spoedeisende Hulp behandelde 2.752 patiënten, waarvan 38,4% geen acute zorg nodig had. In september werden 78 baby's geboren: 46 meisjes en 32 jongens. De bloedbank ontving 213 donaties, terwijl de ziekenhuislaboratoria 16.155 mensen hielpen met diagnostische tests. Ook werden 4.617 radiologische onderzoeken uitgevoerd, waaronder CT-scans en MRI's. HOH dankt zijn 1.200 medewerkers voor hun voortdurende inzet en benadrukt het belang van hun aanwezigheid en zorg voor de gemeenschap van Aruba.

Hoofdstembureau opent aanmeldingen voor leden van stembureaus voor verkiezingen in december

HET Hoofdstembureau heeft officieel de aanmeldingen geopend voor geïnteresseerden die willen deelnemen als lid van de stembureaus tijdens de verkiezingen op 6 december 2024. Er zijn in totaal 70 stembureaus en twee speciale bureaus die elk drie leden nodig hebben, waaronder een voorzitter en twee plaatsvervangers. In totaal zijn er 360 leden vereist om een eerlijk en transparant verkiezingsproces te waarborgen.
Geïnteresseerden moeten voldoen aan enkele voorwaarden, waaronder het hebben van de Nederlandse nationaliteit, registratie bij de Burgerlijke Stand vóór 18 september 2024, en ten minste 18 jaar oud zijn op de dag van de verkiezingen. Aanmelden kan per e-mail via afspraken@censo.aw.
Leden zullen tijdig schriftelijk worden geïnformeerd over hun rol en verantwoordelijkheden. Voor meer informatie kunnen geïnteresseerden de website van de Kiesraad Aruba bezoeken en de social media-kanalen volgen.

Trending • NL

Kabinet Stemmen in met Asielpakket:

Noodrecht van Tafel, Nieuwe Wetgeving in de Maak

HET kabinet heeft ingestemd met een nieuw asielcompromis dat migratiecijfers moet verlagen. Minister van Asiel en Migratie, Marjolein Faber (PVV), benadrukt dat alle ministers positief zijn. Dit compromis, ontstaan na dagenlange onderhandelingen tussen de leiders van PVV, VVD, NSC en BBB, brengt de omstreden noodrechtprocedure van tafel. In plaats daarvan wordt gewerkt aan een nieuwe “asielnoodmaatregelenwet” om asielmaatregelen structureel te verankeren.

Onder deze wetgeving zullen bijvoorbeeld permanente verblijfsvergunningen worden afgeschaft en wordt het gezinsherenigingsrecht van jongvolwassen migranten beperkt. Het wetsvoorstel zal langs de Raad van State en beide Kamers moeten voor goedkeuring. Premier Dick Schoof belicht de details en stuurt een toelichtende brief aan de Tweede Kamer. Het akkoord voorkomt een asielcrisis, volgens Faber, die aangeeft vertrouwen te hebben in de haalbaarheid van de plannen.

Tekort aan Infuuszakken dreigt in Nederland door Fabrieksuitval VS

ZIEKENHUIZEN kampen met een dreigend tekort aan infuuszakken, veroorzaakt door schade aan de fabriek van de Amerikaanse producent Baxter, na orkaan Helene in North Cove. Door de schade is de productie stilgevallen, waardoor ziekenhuizen wereldwijd, waaronder in Nederland, minder infuuszakken ontvangen. Dit veroorzaakt operationele knelpunten; in de VS zijn al operaties uitgesteld.

Baxter voorziet ongeveer 60% van de Nederlandse markt, en een kwart minder infuuszakken wordt geleverd. Nederlandse ziekenhuizen wordt gevraagd om zorgvuldig gebruik te maken van de voorraad, met name voor acute zorg zoals IC-patiënten en chemotherapiebehandelingen.

De commissie Acute Tekorten Geneesmiddelen monitort de situatie nauwgezet en bereidt noodscenario’s voor. Baxter verwacht de productie binnen een maand gedeeltelijk te hervatten, maar een exacte datum voor volledige herstelcapaciteit is nog onbekend.

Toename aanvaringen op binnenwateren:

Rijkswaterstaat introduceert nieuwe maatregelen

HET aantal aanvaringen op binnenwateren is de afgelopen jaren fors gestegen. Rijkswaterstaat rapporteerde vorig jaar 1221 incidenten, waarvan 208 ernstig. Om deze stijging tegen te gaan, werkt Rijkswaterstaat samen met binnenvaartorganisaties en verzekeraars aan oplossingen, zoals het testen van hoogtedetectie bij Sluis Gaarkeuken. Via een laserstraal wordt de hoogte van naderende schepen gemeten en schippers worden op tijd gewaarschuwd.

Daarnaast wil Rijkswaterstaat de zogenoemde “schrikhoogte” op borden weghalen om verwarring bij schippers te verminderen. Moderne technologie speelt een grotere rol; echter, experts waarschuwen tegen volledige afhankelijkheid. Volgens schippersvereniging ASV blijft alertheid cruciaal, ondanks technologische hulpmiddelen als automatische piloten.

Verzekeraars pleiten voor geïntegreerde systemen die brughoogtes en waterstanden combineren, wat risico’s verder zou verkleinen. De eerste resultaten van de hoogtedetectieproef worden binnenkort geëvalueerd.

Rechtbank:

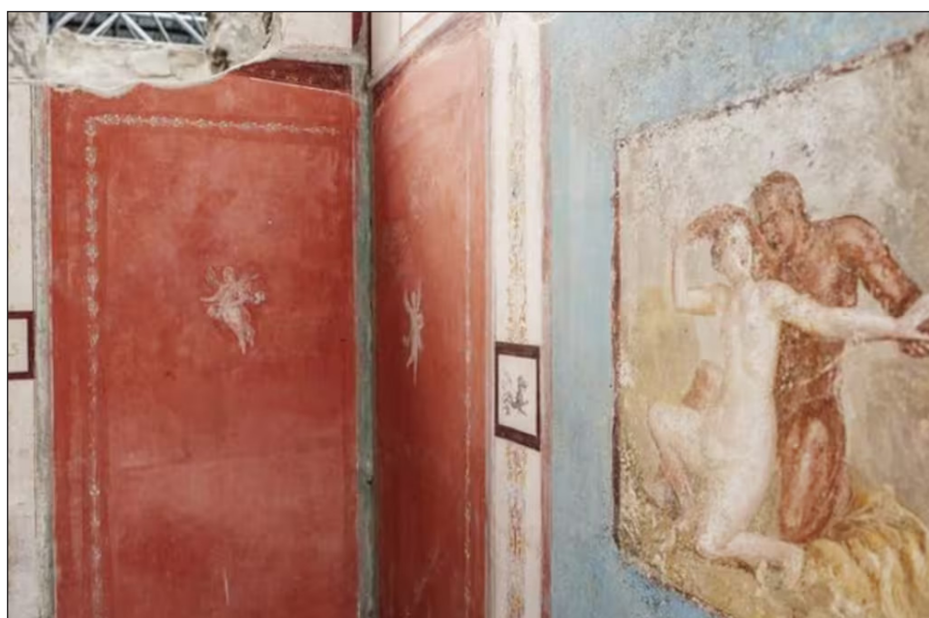
Heineken aansprakelijk voor machtsmisbruik Griekse biermarkt

DE rechtbank in Amsterdam heeft Heineken aansprakelijk gesteld voor schade veroorzaakt door misbruik van marktmacht in Griekenland. Heinekens dochterbedrijf, Athenian Brewery (AB), verplichtte tussen 1998 en 2014 Griekse cafés en groothandels om uitsluitend haar merken te voeren. Dit werd geleid door twee Heineken-directeuren, die in 2015 in Griekenland werden veroordeeld voor schending van mededingingswetten.

De Macedonian Thrace Brewery (MTB) eist nu €160 miljoen schadevergoeding, en Carlsberg overweegt een claim wegens vergelijkbare benadeling. MTB-directeur Demetri Chriss noemt het vonnis "een overwinning voor onafhankelijke brouwers".
De uitspraak opent de deur voor verdere claims tegen Heineken wegens machtsmisbruik in Europa. Heineken heeft in haar jaarverslag van 2023 een voorziening van €478 miljoen opgenomen voor potentiële schadeclaims. Het bedrijf verklaarde het vonnis nader te bestuderen om verdere stappen te overwegen.

Kleurrijk Huis met Mythische Fresco's Ontdekt in Pompeï

ARCHEOLOGEN hebben in Pompeï een bijzonder huis ontdekt, het "Huis van Phaedra", dat rijkelijk versierd is met goed bewaarde fresco's. Deze kleine woning uit de eerste eeuw na Christus bevat schilderingen van hoge kwaliteit, vergelijkbaar met die van luxueuze villa's in de omgeving, aldus het Archeologisch Park van Pompeï. Het huis is uniek doordat het niet rond een atrium is gebouwd, zoals gebruikelijk was in die tijd. De muren tonen mythische taferelen, waaronder Phaedra met haar stiefzoon Hippolytus en een afbeelding van Venus en Adonis. Andere fresco's bevatten afbeeldingen van een sater en een nimf en gedetailleerde patronen uit de natuur. De vulkaanuitbarsting van de Vesuvius in 79 na Christus bedekte Pompeï met as, waardoor gebouwen en kunstwerken goed bewaard zijn gebleven. Deze vondst biedt nieuwe inzichten in de Romeinse bouwstijl en decoratie uit die tijd.

Verstappen Verbaasd over Kritiek op Verdediging tijdens Amerikaanse GP

MAX Verstappen uitte zijn verbazing over de kritiek op zijn verdedigende acties tijdens de Amerikaanse Grand Prix, waarbij hij Lando Norris tegenhield in bocht 12. "Blijkbaar kunnen mensen mijn gedachten lezen," reageerde de wereldkampioen in aanloop naar de GP van Mexico. Norris haalde Verstappen buitenom en buiten de baan in, wat hem een tijdstraf opleverde.
Verstappen benadrukte dat hij altijd probeert de bocht te halen, maar toegaf dat hij moeite had met zijn grip, wat zijn lijn beïnvloedde. Norris erkende Verstappens superioriteit in verdedigen en aanvallen en gaf aan te willen verbeteren. Desondanks probeert McLaren de tijdstraf aan te vechten, terwijl andere coureurs, waaronder Pierre Gasly en Charles Leclerc, pleiten voor verduidelijking van inhaalregels.
Verstappen zelf ziet geen noodzaak voor meer regels en beschouwt de Formule 1 als "overgereguleerd". De kwestie staat vrijdagavond op de agenda tijdens een rijdersoverleg van de FIA.

Zonnepaneeleigenaren betalen fors hogere terugleverkosten

EIGENAARS van zonnepanelen zien hun kosten voor het terugleveren van opgewekte stroom aanzienlijk stijgen. In de afgelopen zes maanden namen de terugleverkosten gemiddeld met 18 procent toe, blijkt uit onderzoek van Overstappen.nl. Vooral grotere huishoudens met veel zonnepanelen worden hierdoor getroffen; voor gezinnen met vijf personen en zeventien panelen stegen de kosten zelfs met ruim 23 procent, wat neerkomt op meer dan 500 euro extra per jaar. Vrijwel alle energieleveranciers hebben in het afgelopen jaar terugleverkosten ingevoerd. Deze worden soms per geleverde kilowattuur berekend, soms via vaste kosten op de energierekening. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) concludeerde in mei dat deze kosten bij vier onderzochte energieleveranciers in verhouding staan tot de gemaakte kosten. Energieleveranciers stellen dat de kosten nodig zijn om het overbelaste stroomnet te ondersteunen, vooral tijdens momenten van overvloedige zonne-energie, zoals zonnige weekenddagen.

Medisch Specialisten Overwegen Vertrek uit Adviesraad ZorgkaartNederland

DE Federatie Medisch Specialisten (FMS) overweegt uit de adviesraad van ZorgkaartNederland te stappen als er op korte termijn geen verbeteringen komen. Dit platform biedt patiënten de mogelijkheid hun zorgverlener te beoordelen, maar de betrouwbaarheid van deze beoordelingen ligt onder vuur. Eerder deze week besloot de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV) zich terug te trekken uit ZorgkaartNederland vanwege twijfels over de controle van recensies. De LHV uit zorgen over de verificatie van de reviews, waarbij niet altijd duidelijk is of ze daadwerkelijk door patiënten zijn

geschreven. Patiëntenfederatie Nederland, verantwoordelijk voor ZorgkaartNederland, geeft aan verrast te zijn door het besluit van de LHV. Volgens de federatie voldoen 250.000 reviews dit jaar aan hun gedragscode, waarvan 80 procent via een geverifieerde route komt. De FMS toont begrip voor de zorgen van de LHV en wacht verdere ontwikkelingen af voordat zij een definitieve beslissing neemt.

Loonsverhoging en Betere Werk-Privébalans voor Horecawerknemers

VANAF januari 2025 ontvangen circa 255.000 horecamedewerkers een loonsverhoging als onderdeel van de nieuwe cao-afspraken tussen vakbonden en Koninklijke Horeca Nederland (KHN). Werknemers in de laagste twee salarisschalen zullen de komende twee jaar stijgingen ontvangen, gekoppeld aan de verhoging van het minimumloon. Over twee jaar zullen alle horecalonen met minimaal 5 procent stijgen, met mogelijk hogere verhogingen.
Naast loonaanpassingen krijgen medewerkers meer controle over hun werk-privébalans. Horecapersoneel kan voortaan aangeven wanneer ze hun overwerk- en meeruren willen opnemen. Parttimers krijgen bovendien het recht om, net als fulltimers, overwerkuren te beperken.
Hoewel werkgevers verzoeken tot opname van overuren kunnen afwijzen in drukke periodes, biedt de cao hen meer flexibiliteit om hun loonbeleid aan te passen. KHN benadrukt dat stijgende kosten niet altijd volledig kunnen worden doorberekend aan de klant, wat marges onder druk zet.

Yara Stopt Ammoniakproductie in België wegens Hoge Energiekosten

DE Noorse kunstmestproducent Yara stopt de ammoniakproductie in zijn fabriek in Tertre, België, vanwege aanhoudende hoge energiekosten en uitdagende marktomstandigheden. Deze fabriek produceerde jaarlijks 400.000 ton ammoniak, de basis voor stikstofkunstmest, maar zal nu overschakelen naar de productie van nitraatmeststoffen met hogere toegevoegde waarde. Dit besluit kost 115 banen, terwijl 200 posities behouden blijven.
Door de productie van ammoniak stop te zetten, verlaagt Yara zijn CO2-uitstoot en verbetert het bedrijf zijn rendement door te focussen op duurdere meststoffen. De Europese kunstmestsector, die al kampt met hoge gasprijzen en strenge CO2-reductie-eisen, ziet hiermee zijn concurrentiepositie verder verslechteren.
Yara's besluit bevestigt de voorspelling dat ammoniakproductie uit Europa kan verdwijnen, wat leidt tot een grotere afhankelijkheid van import, vooral uit de VS. De EU blijft hierdoor kwetsbaar voor mondiale energie- en milieupolitieke veranderingen.

Koeman Selecteert Alleen Volledig Fit Oranje voor Nations League

BONDSCOACH Ronald Koeman heeft aanvallers Memphis Depay en Frenkie de Jong niet opgenomen in de voorlopige selectie van 27 spelers voor de Nations League-duels tegen Hongarije en Bosnië en Herzegovina. Koeman laat in een persbericht weten dat alleen volledig fitte en inzetbare spelers zijn geselecteerd. Depay en De Jong kampen met een gebrek aan wedstrijdritme en herstellende blessures.
De weer fitte Nathan Aké, Noa Lang, Wout Weghorst en Jan Paul van Hecke zijn wel opgenomen. Kenneth Taylor keert eveneens terug in de selectie, terwijl geblesseerde spelers zoals Xavi Simons en Jurriën Timber ontbreken. Koeman sluit niet uit dat hij alsnog extra spelers oproept voor de definitieve selectie over twee weken.
Oranje speelt op 16 november in de Johan Cruijff Arena tegen Hongarije en uit tegen Bosnië en Herzegovina op 19 november. Nederland en Hongarije strijden om de tweede plaats in de groep, die kwalificatie biedt voor de kwartfinale van de Nations League.

Kamer uit Kritiek op Zorgbezuinigingen van Minister Agema

ZORGMINISTER Fleur Agema (PVV) staat onder vuur vanwege de onderbouwing van geplande bezuinigingen in de zorg. Tijdens de behandeling van de VWS-begroting benadrukte Agema dat ze vanaf 2024 zo'n 40 miljoen euro wil besparen op zorg voor onverzekerden, voornamelijk arbeidsmigranten en toeristen. Dit halveert het budget van 80 miljoen euro, maar precieze gegevens over de omvang van deze groep ontbreken. Dit leidde tot kritiek van Kamerleden, zoals Harmen Krul (CDA), die opheldering eisten over de cijfers.
De oppositiepartijen spraken frustratie uit over de "technocratische" antwoorden en vroegen naar concretere onderbouwingen, vooral rondom bezuinigingen op preventie en zorgstages. Agema verklaarde dat het kabinet vanwege het Hoofdlijnenakkoord gedwongen is te bezui-

nigen, maar wees op de 4,3 miljard euro die beschikbaar is voor halvering van het eigen risico en op verbeteringen in ouderenzorg. Desondanks blijft de Kamer vragen om helderheid en een duidelijke visie achter de keuzes.

Belastingdienst voor de Rechter om Villataks

ACCOUNTANTSKANTOOR BDO heeft een proefproces aangespannen tegen de Belastingdienst over de zogenoemde villataks, waarbij huiseigenaren met een WOZ-waarde boven 1,3 miljoen euro hogere belastingen betalen dan andere woningbezitters. Deze villataks verplicht hen om een verhoogd eigenwoningforfait van €4.585 plus 2,35 procent over de waarde boven €1,31 miljoen op te geven. BDO stelt dat dit beleid in strijd is met het eigendomsrecht volgens het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Het proefproces, vergelijkbaar met eerdere procedures rondom de spaartaks (box 3), heeft als doel om de belastingdruk te verlagen. BDO verwacht dat de zaak begin 2025 voor de rechter komt. Vereniging Eigen Huis steunt het proces en benadrukt dat de regeling niet alleen villa's, maar ook oudere rijtjeshuizen in steden treft. Belastingbetalers die mogelijk van een positieve uitkomst willen profiteren, moeten binnen zes weken na hun belastingaanslag bezwaar indienen.

LinkedIn Krijgt Boete van 310 Miljoen Euro voor Schenden Privacyregels

DE Ierse privacytoezichthouder DPC heeft LinkedIn, namens alle Europese lidstaten, een boete van 310 miljoen euro opgelegd wegens misbruik van gebruikersgegevens. Het zakelijke platform verzamelde gebruikersinformatie zonder de juiste toestemming en gebruikte deze data voor gedragsanalyse en gerichte advertenties. LinkedIn volgde niet alleen interacties en profielbezoeken binnen het netwerk, maar registreerde ook surfgedrag van gebruikers buiten het platform.
Moederbedrijf Microsoft had vorig jaar al 400 miljoen euro gereserveerd voor een mogelijke boete, maar blijft de bevindingen van de DPC betwisten en kondigde aan in beroep te gaan.

De Ierse DPC vertegenwoordigt de Europese Unie in privacyzaken tegen bedrijven die in Ierland zijn gevestigd, waaronder LinkedIn. Volgens de toezichthouder heeft LinkedIn met deze praktijken de Europese privacywetgeving overtreden door geen adequate toestemming te vragen voor het datagebruik.

Eerste Tweeling Geboren via Moeder-Geassisteerde Keizersnede in Nederland

IN het Diakonessenhuis in Utrecht is voor het eerst in Nederland een tweeling geboren via een moeder-geassisteerde keizersnede (MAC), waarbij de moeder zelf de baby's uit haar buik haalt. Dit bijzondere verzoek kwam van de ouders en werd na onderzoek door het medische team goedgekeurd, zo meldt het ziekenhuis.
Bij een MAC, die alleen mogelijk is bij geplande keizersneden, wordt de moeder steriel gemaakt zodat zij de baby kan aanpakken en direct op de borst kan leggen voor huid-op-huidcontact. Voor een tweeling vereist dit extra zorg, aangezien de moeder na de eerste baby steriel moet blijven om ook de tweede veilig te kunnen aanpakken.

Het Diakonessenhuis introduceerde deze ingreep in 2017 als eerste Nederlandse ziekenhuis. Gynaecoloog Koen Deurloo benadrukt dat een MAC niet in alle situaties uitvoerbaar is en dat in sommige gevallen de gynaecoloog de baby moet aanpakken voor een veilige geboorte.

Telegram Verwijdert Nederlandse Bangalijsten na Druk van Offlimits

TELEGRAM heeft na herhaald aandringen van het Nederlandse expertisecentrum Offlimits bangalijsten met gegevens van Utrechtse studenten van zijn platform verwijderd. De lijsten, waarin namen, foto's en soms adresgegevens werden gedeeld, zijn nu offline gehaald, wat slachtoffers meer rust moet geven, aldus Offlimits-directeur Robbert Hoving.
Het verzoek tot verwijdering werd al in maart ingediend, maar Telegram reageerde pas recent, na de arrestatie van topman Pavel Doerov in Frankrijk. Voorafgaand aan de actie ondernam Offlimits meerdere stappen, waaronder kamervragen en een handhavingsverzoek bij toezichthouders.
Telegram heeft inmiddels een speciaal meldingskanaal geopend voor Offlimits om sneller op illegale content te kunnen reageren. Hoving pleit daarnaast voor een vaste contactpersoon en regelmatige overleggen met Telegram, zoals met andere sociale platforms, om veiligheidsmaatregelen te bespreken. Telegram heeft nog niet op dit verzoek gereageerd.

Sports • NL

De gele kaart in het schaatsen

Nieuwe regel met grote gevolgen

VANAF dit seizoen wordt in het langebaanschaatsen de gele kaart geïntroduceerd, een regel die al bekend is uit sporten als voetbal en hockey. De invoering van deze kaart, die ook gevolgen kan hebben voor coaches en teamleden, moet het schaatsen veiliger en eerlijker maken. Maar wat houdt deze nieuwe regel precies in, en wat zijn de gevolgen voor schaatsers?

Waarom de invoering van de gele kaart?
Volgens Hanjo Heideman van de Internationale Schaats Unie (ISU) is de voornaamste reden achter de gele kaart het beter afstemmen van de regels in het langebaanschaatsen en het shorttrack. Hoewel er in het schaatsen weinig incidenten zijn, is het van belang dat er een consistent reglement komt over beide disciplines heen.

Wanneer krijg je een gele kaart?
Een gele kaart kan voor twee soorten overtredingen worden uitgedeeld: het overtreden van raceregels en onsportief gedrag. De kaart kan voor, tijdens of na de race worden gegeven.

1. Overtreding van raceregels
Een schaatser kan geel krijgen als hij meer dan eens de regels overtreedt. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren bij het blokkeren van andere schaatsers of bij het uitvoeren van een 'kick-finish', waarbij de schaatser zijn schaats naar voren gooit op de finishlijn. Dit soort acties leidt nu niet alleen tot diskwalificatie, maar ook tot een gele kaart, die verdergaande consequenties heeft.

2. Onsportief gedrag
Schaatsers kunnen ook een gele kaart krijgen voor onsportief gedrag, zoals het negeren van waarschuwingen of het onnodig in discussie gaan met officials. Een berucht voorbeeld is Kjeld Nuis, die tijdens de EK Sprint in 2019 verhaal ging halen bij de scheidsrechter na een diskwalificatie. Dergelijk gedrag zou vanaf nu kunnen leiden tot een gele kaart.

3. Onveilig of gevaarlijk gedrag
Het betreden van de baan terwijl de ijsdweilmachine, de Zamboni, nog bezig is, wordt gezien als onveilig gedrag.

Hoewel een waarschuwing vaak de eerste stap is, kan het negeren van die waarschuwing resulteren in een gele kaart. Ook teamleden of coaches die de instructies van officials niet opvolgen, kunnen een kaart ontvangen.

Wat zijn de gevolgen van een gele kaart?
De gele kaart in het schaatsen heeft grotere gevolgen dan in sommige andere sporten. Een schaatser die geel krijgt, wordt meteen gediskwalificeerd voor de race waarin de overtreding plaatsvond. Bovendien mag de schaatser niet deelnemen aan de volgende ronde(s) van dezelfde afstand of competitie.

Daarnaast worden alle behaalde resultaten op die specifieke afstand in dat weekend geschrapt. Eventuele verdiende punten verdwijnen ook. Dit kan vooral zwaar wegen voor schaatsers die strijden voor klassementen of kwalificaties.

Bij onsportief gedrag of het niet opvolgen van instructies worden schaatsers voor de rest van de dag geschorst. Ze mogen dan niet meer in actie komen op het ijs. Ook coaches en teamleden kunnen voor de rest van de dag worden geschorst, al mogen zij wel op de tribune plaatsnemen.

De gele kaart brengt een nieuwe dimensie in het schaatsen en heeft potentieel grote gevolgen voor schaatsers en teams. De regel dwingt schaatsers tot extra zorgvuldigheid tijdens wedstrijden, met serieuze sancties als ze de regels overtreden of zich onsportief gedragen. Hiermee hoopt de ISU de sport veiliger en eerlijker te maken.

KNVB overweegt verhuizing vanwege gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden in zeist

DE KNVB onderzoekt de mogelijkheid om de huidige locatie in Zeist te verlaten vanwege ruimtelijke beperkingen die een uitbreiding bemoeilijken. De voetbalbond heeft ambitieuze plannen om zijn faciliteiten uit te breiden en de nationale teams, zowel mannen, vrouwen als jeugd, optimaal te ondersteunen. Echter, door de beperkte ruimte in Zeist lijkt dit daar niet haalbaar.

De KNVB heeft sinds 1965 zijn hoofdkantoor en trainingsfaciliteiten in Zeist. In de loop der jaren heeft de locatie verschillende upgrades gekregen, maar nu stuit de bond op fysieke beperkingen die verdere groei in de weg staan. Het huidige aantal voetbalvelden voldoet niet aan de internationale normen en ambities van de bond. De KNVB heeft drie velden en had gehoopt vier extra velden te realiseren om zowel de nationale teams als andere topvoetballers en coaches beter te ondersteunen. De gemeente Zeist heeft echter aangegeven slechts twee extra velden te kunnen bieden, wat volgens de KNVB onvoldoende is om de internationale concurrentie bij te benen.

De bond heeft zijn verzoek om het bestemmingsplan te wijzigen inmiddels ingetrokken en staat nu open voor aanbiedingen van andere gemeenten in Nederland. Deze nieuwe locatie moet voldoen aan verschillende criteria, waaronder goede bereikbaarheid, nabijheid van een internationaal vliegveld, en voldoende privacy voor de spelers en staf. Gemeenten die zich willen aanmelden, worden uitgenodigd om samen met de KNVB een plan te maken voor een duurzame campus die klaar is voor de toekomst.

Ondanks de teleurstelling over het vastlopen van de gesprekken met de gemeente Zeist, benadrukt de KNVB dat deze gemeente nog steeds in beeld is. De deur blijft open voor een oplossing op de huidige locatie, mits er toch voldoende uitbreidingsmogelijkheden gevonden worden. Tegelijkertijd is de bond actief op zoek naar andere locaties die wel aan de ruimtelijke eisen kunnen voldoen.

Met deze mogelijke verhuizing streeft de KNVB niet alleen naar de verbetering van de faciliteiten voor de nationale teams, maar ook naar het versterken van de ondersteuning voor clubs, trainers en bestuurders. Innovatie en duurzaamheid staan daarbij centraal in de plannen van de bond, evenals het vergroten van de maatschappelijke impact van het voetbal.

Wielerseizoen 2024:

Nederlandse wielrenners in de schijnwerpers

MET het einde van de Gree-Tour of Guangxi in China is het wielerseizoen van 2024 officieel afgesloten. Dit jaar bracht indrukwekkende prestaties van Nederlandse wielrenners, al wisten ze niet op alle fronten te domineren. Toch waren er enkele renners die Nederland hoog in het klassement hielden, zowel in overwinningen als in het aantal afgelegde kilometers. Een terugblik op de prestaties van de Nederlandse renners in het afgelopen seizoen.

Olav Kooij als kopman voor Nederland

Olav Kooij was een van de opvallendste Nederlandse renners dit seizoen. Hij slaagde erin om zeven overwinningen te behalen en bezet daarmee de gedeelde derde plaats in het klassement van meeste zeges. Samen met renners als Tim Merlier, Jonathan Milan en Jasper Philipsen zorgde hij ervoor dat Nederland op koers bleef tussen de internationale toppers. Kooij's overwinningen waren een belangrijke bijdrage aan het totaal van 14 Nederlandse zeges dit seizoen, goed voor een derde plaats op de ranglijst van winnende landen. België en Slovenië eindigden respectievelijk eerste en tweede.

Mathieu van der Poel, de 29-jarige alleskunner uit Brabant, droeg eveneens zijn steentje bij met belangrijke overwinningen in de klassiekers. Zo wist hij de E3 Saxo Classic, de Ronde van Vlaanderen en Parijs-Roubaix op zijn naam te schrijven. Van der Poel is daarmee een van de belangrijkste Nederlandse wielrenners dit seizoen en eindigde op de vijfde plaats in het UCI-puntenklassement.

Nederlandse ploegen in de spotlight

De Nederlandse ploeg Visma-Lease a Bike presteerde dit seizoen sterk en eindigde op de tweede plaats in het ploegenklassement met 18 overwinningen. Hoewel ze niet konden tippen aan het indrukwekkende aantal van 41 overwinningen van UAE Team Emirates, wist de ploeg zich toch stevig te vestigen in de internationale wielertop.

Dankzij de prestaties van renners als Olav Kooij en Danny van Poppel bleef de Nederlandse wielerploeg een belangrijke speler in het peloton. Van Poppel leverde niet alleen goede prestaties in koersen, maar was ook een van de renners die het meeste aantal kilometers aflegde.

Kilometervreters: Danny van Poppel excelleert

Een van de opvallende statistieken van dit seizoen is het aantal kilometers dat de renners hebben afgelegd. De Nederlander Danny van Poppel staat hier op de derde plaats met 13.851 gefietste kilometers. Alleen de Fransen Guillaume Martin en Thomas Champion legden meer kilometers af, respectievelijk

14.378 en 13.978 kilometer. Van Poppel toonde hiermee zijn uithoudingsvermogen en consistentie gedurende het seizoen.

Gijs Leemreize: Veelzijdigheid en uithoudingsvermogen

Ook Gijs Leemreize liet van zich horen dit seizoen. Met 90 deelnames aan koersen eindigde hij op de derde plaats in het klassement van meeste koersdeelnames. Slechts twee renners, Pavel Bittner en Patrick Gamper, stonden vaker aan de start dan Leemreize. Deze prestatie benadrukt niet alleen zijn veelzijdigheid, maar ook zijn uithoudingsvermogen om keer op keer deel te nemen aan zware wedstrijden.

Nederland in het UCI-puntenklassement

Hoewel Nederland zich wist te handhaven in de top van verschillende ranglijsten, liet het UCI-puntenklassement een duidelijk verschil zien tussen de top en de rest. Tadej Pogacar, de Sloveense topper, eindigde het seizoen met een ongekend hoog aantal van 11.655 punten, ver boven de rest. Mathieu van der Poel was de enige Nederlander in de top 10, op een vijfde plaats met 4.053 punten. Dankzij zijn prestaties in onder andere de Ronde van Vlaanderen en Parijs-Roubaix wist hij Nederland een respectabele positie in het klassement te bezorgen.

Visma-Lease a Bike, de Nederlandse ploeg, eindigde als tweede in het ploegenklassement met 20.385 punten. Hiermee bleven ze ver achter op UAE Team Emirates, dat dankzij de prestaties van Pogacar het seizoen domineerde met 36.831,6 punten.

Vooruitblik op 2025

Het wielerseizoen van 2024 mag dan afgelopen zijn, maar de voorbereidingen voor 2025 zijn al in volle gang. Het nieuwe seizoen gaat op 21 januari van start tijdens de Santos Tour Down Under in Australië. Nederlandse renners zoals Olav Kooij en Mathieu van der Poel zullen ongetwijfeld weer een prominente rol spelen en het komende seizoen hun successen proberen voort te zetten.

RECETA DI DIA

Cabbage & Ground Beef

AKI bo tin un receta di Cabbage & Ground Beef (kool cu carni mula), un plato clasico y reconfortante cu ta combina e sabornan simpel y dushi. E ta un opcion economico y facil di prepara, perfecto pa un cena rapido cu tambe ta aporta n'e bon balor nutritivo danki n'e kool y e proteina di e carni.

Ingrediente:
500 gram di carni mula (baca, porco of mixto)
1 siboyo grandi, corta fini fini
2 djente di conoflok
1 cabes di kool mediano, corta na repi fini
1 promenton cora, corta chikito (opcional)
400 gram di tomati corda na cuadra (den bleki of fresco)
1 telep di paprika
Salo y pepper na gusto
Azeta di oleifi of vegetal pa cushina
Peterselie fresco corta pa decora (opcional)

Instruccion:
1. Cushina e carhi: Den un panchi grandi, keinta un poco di azeta riba candela mediano. Agrega e carni mula y cushina te ora cu e ta bruin y bon cushina. Saca e exceso di vet si ta necesario.

2. Agrega e siboyo y e conoflok: Agrega e siboyo corta y e conoflok den e panchi. Cushina te ora cu e siboyo ta transparente y fragante, pa mas of menos 3-5 minuut.

3. Agrega e kool: Agrega e kool y e promenton cora (si bo ta uzand'e) den e panchi. Cushina durante por lo menos 10 minuut of te ora cu e kool ta moli, mesclando ocasionalmente.

4. Agrega e tomati y e specerijnan: Agrega e tomati corta na douw y e promenton n'e mescla. Cushina riba candela abao durante 15-20 minuut of te ora cu e kool ta completamente cushina y e sabornan a mescla. Ahusta e salo y e pepper na gusto.

5. Sirbi: Decora cu peterselie fresco corta si bo ta desea. Sirbi cayente y disfruta.

E plato aki por wordo compaña cu aros, batata machica of sirbi solamente como un cuminda light y sabroso.

Fortaleza pa Famia

Prueba den nos bida, ta hiba nos na madurez spiritual

CONSIDERA esaki como puro goso, mi rumannan, ora boso haya boso mes den diferente pruebanan, sabiendo cu e prueba di boso fe, ta produci perseverancia, Laga perseverancia tin su resultado perfecto, pa boso por ta perfecto, y completo sin falta di nada (Santiago 1:2-4)

Pasobra bo a pone nos na prueba O Dios, bo a refina nos manera plata ta wordo refina (Salmo 66:10),

Rumannan no sea sorprendi, pa motibo di e candela di prueba cu tin meymey boso, cu ta bin riba boso pa boso wordo proba. Como sifuera algo straño ta pasa cu boso. Ma segun e midi cu boso ta comparti e sufrimento di Cristo, sigui regosiha cu gran alegria (1 Pedro 4;12-13).

Pruebanan den nos bida cu Señor ta permiti ta pa nos crecemento. E bida den Cristo no ta un bida di flohera y cobardia, pero ta un bida di Fe pa crecemento den Cristo Hesus.
Nos mester wordo proba pa nos calidad wordo revela, y asina wordo demostra cu nos ta su discipelnan.

Dios ta proba nos, pasobra e ta stima nos, e kier mira nos fieldad na dj'E, e no kier pa nos ta hende zwak sin weso di lomba cu ta core di aki pa aya.

Tin hopi hende no por confronta cu e berdad, asina cu nan mester enfrenta e berdad cu ta para skirbi den Dios su palabra, y cu tur hende mester obedece nan ta sali na careda, pasobra e Palabra ta duro.

Dios a priminti cu den tur locual nos por pasa, Dios lo pasa hunto cu nos, y Dios nunca lo bandona nos. Cada biaha cu nos kier mas crecemento den nos bida, oposicion lo lanta, pasobra e enemigo no ta bay para keto, y e lo manda su compinchinan pa purba stroba cos.

Job tabatin tur cos di Dios, Dios mes a bendiciona Job y a traha un cura di proteccion rond di dje y su famia, pasobra e tabata fiel, obediente, y perfecto den bista di Dios.

Satanas a kere cu pasobra Dios a bendiciona Job cu rikesa, Job lo ta alaba Dios, p'esey e a bisa Dios, pa kita su man for di riba Job y asina e por ataca y Job lo a maldiciona Dios, pero esey no a sosode.
Despues e a purba di uza Job su propio esposa contra Job

y asina purba di logra su meta, pero Job a keda para firme, y nos tur sa na final Job a ricibi dobel di locual e tabatin prome (Job 42:10).

Hopi hende ora nan ta pasa den prueba, nan ta core bay for di Dios, enbes di core bini cerca Dios, nan ta cuminsa papia cu nan ta pasa den un desierto y cuminsa murmura, contra Dios enbes di cuminsa alaba, pasobra ora bo ta pasa den un prueba, bo alabansa na Dios ta hopi importante pa bo stabilidad spiritual.

Den tur area di nos bida nos ta wordo prueba, por ehempel den nos matrimonio, nos ta ricibi prueba pa promove nos fieldad un pa otro, pa demostra cu locual Dios uni no laga ningun hende separa.

Den nos salud nos ta wordo proba pa aumenta nos fe den Dios, sabiendo cu E ta capaz pa sana nos.

Hasta den nos labor di tur dia nos ta wordo proba, pa nos por componde cu Dios ta cu nos den tur momento.

Den nos finansa nos ta wordo proba, pa nos por ta fiel na Dios, y componde cu Dios ta doño di tur ora y plata y tin poder riba tur cos.

Sinceramente, Pastoor Marcel Balootje

Santo di Dia

Organisado di Iglesia Primitivo y di cinco Papa

Awe ta dia di San Evaristo

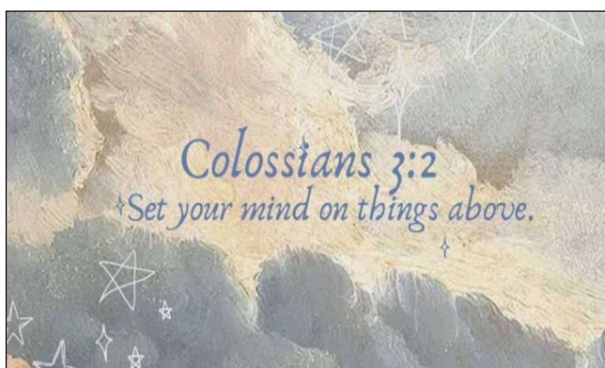
SAN Evaristo, di cinco Papa di Iglesia Catolico, ta wordo recorda pa su significativo aporte n'e structura eclesiastico di Roma. El a goberna entre aña 97 y 105 despues di Cristo durante un epoca di consolidacion di cristianismo.

Entre su logronan mas notabel tin e division di e ciudad di Roma den varios parokia, un medida cu a fortalece e organisacion di e iglesia. E sistema aki a permiti cu cada parokia tabata bao di e supervision di un sacerdote designa, mehorando e maneho pastoral y e atencion n'e fielnan.

Naci na Grecia, San Evaristo a bira sucesor di San Clemente y a continua e esfuerso di su predecesornan pa mantene e crecemento di Cristianismo memey di e persecucion Romano. Aunke su papado a coincidi cu e temponan dificil p'e Cristiannan, e ta destaca pa su capacidad organisativo y su liderazgo den un periodo caminda cu Iglesia tabata estableciendo den e curason di Imperio Romano.

San Evaristo a wordo martilisa aunke e detayenan di su morto no ta cla. Su fiesta ta wordo celebra tur aña dia 26 di october siendo un ehempel di devocion y servicio na Iglesia primitivo. A pesar cu e informacion riba su bida ta limita, su legado como organisado y pastoor a laga un marca duradero den historia di Iglesia.

"Señor ta mi Wardador, mi'n tin falta di nada; Den kunuku di yerba berde, E ta pone mi sosega. E ta hiba mi na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa. E ta guiami den caminda drechi fiel na su nomber." Salmo 23

Cu dolor na nos curason,
nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

Maria Werleman

Mihor conoci como Ia, Tanchi Maria of Tantan
Yiu di Def. Adrian " Djandja", Anita Werleman
*18-04-1940 - †24-10-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi Wardador, mi'n tin falta di nada. Den cunucu de yerba berde E ta pone mi sosega. E ta hiba mi na awa trankil, pa mi bolbe haña forza" - Salmo 23

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di:

Orlando Antonio (Boeboei) Boekhoudt

* 27-11-1959 - † 24-10-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

Abo cu ta biba bao amparo di Altisimo,
ta hospeda den sombra di Dios omnipotente.
Lo E cubri bo cu su alanan, bou nan bo ta sigur,
su fieldad lo ta pa bo un escudo, un harnas.
Salmo 91: 1, 4.

Sra. Agnes Frank-van Beersum cu profundo tristeza ta participa cu a bai sosega su esposo stima

Richard Edwin Frank

"Eddy"
*12-09-1945 - †16-10-2024

Su yiu: Willem Frank y famia

Rumannan: Frank - Kock y nan famia
Frank – Hirshfeld y nan famia

Mayornan y ruman nan den feliz memoria

Stima mescos su yiunan:
Marc y Idylaine Maduro Flanegin

Henter famia: van Beersum, Frank, Kock, Hirshfeld, Angela, Koolman, Bislik, de Cuba, Fingal, Ruiz

Un danki di curason na Marc y Idy pa nan amor, cariño y dedicacion na Eddy.

Ta invita tur famia, amistadnan y conocinan pa despedi di Eddy,
Diasabra 26 di Oktober 2024 di 09.00 pa 11.00 a.m. na Aurora Funeral Home.
Cremacion ta tuma lugar den seno familiar.

Disculpa nos si den nos tristeza nos por a lubida algun famia, amistad of conoci.
Lamentablemente nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

The Lord is my shepherd; I shall not want.
He makes me lie down in green pastures.
He leads me beside still waters. He restores my soul. He leads me in paths of righteousness for his name's sake. - Psalm 23: 1-3

In loving memory of our beloved mother:

Priscilla Smith-Wilford

Better known as "Roti Lady"
*01-03-1945 - †21-10-2024

Date and place of cremation will be announced later

"Señor ta mi Wardador, mi'n tin falta di nada. Den cunucu de yerba berde E ta pone mi sosega. E ta hiba mi na awa trankil, pa mi bolbe haña forza" - Salmo 23

Cu un gratitud enorme pa tur locual ela significa pa nos, nos tin e tristo deber di informa e fayecimento di nos tata, ruman, abuelo, omo, suegro y swa.

Su amor y sabiduría lo ta keda cu nos pa semper.

Nicolaas Adriaan Andres Habibe

*10 november 1955 - † 22 oktober 2024

Yiu di
†Habib Idelfonso Habibe y †Gladys Habibe-Geerman

Yiunan
Nicole y Trevor Eman-Habibe
Nicolette y Jakemar Arends-Habibe

Nietanan
Elana Eman
Maya Eman
Saedy Arends

Rumannan
Beatrix y Marcel Ho-Kang-You-Habibe
†Alberto Habibe
Mama di su yiunan Elizabeth Franca

Subrino (a) nan
Marielle Ho-Kang-You
Melanie Ho-Kang-You
Marcel y Veronica Ho-Kang-You–Olarte

Ihanan
Jeffrey Romero, Marielle Ho-Kang-You, Franluvic Franca

Demas famia, amigonan, conocir y bisiñanan
Habibe, Eman, Arends, Geerman, Ho-Kang-You, Croes, Pentchev, Olarte, Wix, Morales, Samson, Colina, Rasmijn, Perez, Odor, Barros, Snijder, Abdul Hamid, Winkel, Amundaray, Pietersz, Muyale, Toppenberg, Wever, Schipper, Van Veen, Vieira, Franca, van Romondt, Tromp, Malmberg, Martis, Vrolijk, Henriquez, Romero, Tujeehut, Dania, Dijkhoff, Lacle, de Leon, Hintz, Oduber

Un danki di curason na esnan cu a trata nos tata cu hopi amor y cariño:
Dr. Melanie Ho-Kang-You y Jenifer Serrato Ramirez Poli Oncologie/Dagbehandeling
Jose Dirksz y personal di Koningin Wilhelmina Kankerfonds Aruba Magalie Samedie
Nos ta aprecia tur e fiel clientenan di The Grill House Restaurant cu desde 1986 a comparti momento nan special di nan bida cu nos tata.

Nos disculpa si den nos momento di tristesa nos por a lubida algun ser keri.

Ta invita demas famia, bisiña, amigo y conocirnan pa asisti na e acto di entiero cu lo tuma lugar **dialuna 28 di oktober 2024** na Kerki Protestant Oranjestad di 1.30 p.m. pa 4.00 p.m. y despues pa santana Protestant Oranjestad.

Na lugar di flor of krans, lo apprecia un donacion pa Koningin Wilhelmina Kankerfonds CMB # 112039705. Lo tin un box disponibel den kerki.

Nos ta gradici y aprecia e convivencia y sosten ricibi, pero ta lamenta cu, despues di entiero, no lo por ricibi bishita di condolencia na cas.

"Dios ta amor... y amor ta Dios, maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta hasi". - Salmo 33

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di:

Severino L. Farro

Mihor conoci como "Nicho"
*02-07-1956 - †22-10-2024

Na nomber di su:
Casa:
Obdalis Farro Ruiz

Yiunan:
Jaime Farro
Jessica Farro
Jasmin Farro y Elton Paula
Joane Farro y Alexander Maduro
Jueheidy Farro
Shaun Toussaint
André Toussaint
Patricia Ruiz y Pablo Libre

Nieto (a) nan:
Jay-Lee Farro, Jaïr Farro, Noah Farro
Jennifer Henriquez, Jairo Ras, Jersey Cortes Martinez y pareha Zedayné Gomez
Jaylen Paula, Kayden Paula
Maigeily Ras, Jahmalia Ras, Alessa Maduro, Alayna Maduro
Reyon Yarzagaray
Andrelina Toussaint, Crystina Toussaint, Alejandro Rodriquez
Shannee-Marie Toussaint, Abigail Toussaint, Shaylah Toussaint
Estefania Paola, Osdani Barrio, Daniela Barrio

Bisanieto (a):
Jasmine, Isaiah, Izzie y Jerdayné

Rumannan:
Thomas y Lola Franken
Victoriano y Ilva Franken
Martin Farro
†Fransisco Farro
Agrepina Farro
Rubino Farro
Marco Farro
Glenda Farro
†Franklin Farro

Swa y cuñanan:
Ninfa Ruiz y famia
Yanelis Ruiz y famia
Marina Ruiz y famia
Judith Ruiz y famia
Feliz Jesus Ruiz y famia

Primo(a)nan, subrino(a)nan, amigo y conocirnan, bisiñanan

Demas famia: Farro, Ruiz, Toussaint, Franken, Paula, Maduro, Libre, Henriquez, Cortes Martinez, Gomez, Ras, Yarzagaray, Rodriquez, Paola, Barrio, Kelly, de Cuba, Tromp, Leest, Pontilius, Kock, Figaroa, Orman, Britten, Giel, Tans, Danjo.

Ta invita pa acto di condolencia y despedida cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home **dialuna 28 di oktober 2024** di 2'or pa 4'or di atardi. Cremacion lo tuma lugar despues den seno familiar.

Nos disculpa pero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas despues di despedida.

Señor ta mi wardador, mi n' tin falta di nada. Salmo 23:1

Cu inmenso tristesa pero agradecido pa tur loke el a significa pa nos, ta anuncia fayecimento di mi casa, nos tata y Pa stima

Edmond J. Lopez

Cariñosamente yama Monty Lopez
*18-04-1951 †22-10-2024
Captain Monty
Pair-A-Dice Forever

Na nomber di su
Mayornan:
†Olga y †Enrique"Jerry" Lopez - Croes

Su esposa stima:
Iilia (Aya) Lopez Franken

Yiunan:
Derrick y Sonja Lopez
Demian Lopez
Dyonne y Sabrina Lopez - Kuczinski
Olgienne Lopez y Jeanpierre Cruz
Jilianne Lopez

Nieto-(a)nan:
Amidala Lopez
Brendon Lopez
Dyamara Lopez
Ray-Jean Cruz
Dy-Mond Kock

Rumannan:
Eric (Tito) Lopez
Elvis Lopez
Odalis y Steve Lacle - Lopez
Milva (Lenchi) Lopez

Suegro y suegra:
†Diana y †Cecilio Franken - Franken

Tanta:
Frida Croes - Lopez

Sobrina y sobrinonan, primo y primanan, swa y cuñanan y demas famia, amistad y conocirnan.

Si den nos tristesa nos por a lubida algun familiar, nos ta pidi nos mas sincero disculpa.

Gradicimento special na pastor Robby Pieters, su guia spiritual.
Gradicimento special ta bay pa Dr. Mikeeo Martis pa su cuido y atencion, tambe na Lola Geerman di Wilhelmina Kanker Fonds pa su cuido y atencion.

Acto di condolencia ta tuma lugar na Aurora Funeral Home **diabierna 25 di october** di 7 pm pa 9 pm.

Acto di entiero ta tuma lugar **diasabra 26 di october** di 2 pm pa 4 pm na misa St. Anna na Noord, despues pa santana catolico na Noord.

Enbes di un flor of krans, lo desea pa haci un donacion na Wilhelmina kanker fonds pa cual lo tin un box disponibel.

Nos ta lamenta cu nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.